Aydınlık

Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ
Kuruluş yılı: 1921

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

SALI
3
Haziran 1980
10 LİRA

itiraf.3
«DAVADAN DÖNEN»
ADNAN ÖZÇİFTÇİ' ANLATIYOR
YAKINDA AYDINLIK'TA

Deniz Assubay Okulundaki ülkücü teşkilatın kurucusu açıkladı

Askeri okullarda çalışmalarımızı, MHP İstanbul Gençlik Kolları İkinci Başkanı Yılma Durak yönetiyordu

"MHP, ordu içinde gizli teşkilatlar kuruyor"

Adnan Özçiftçi

«Vicdanımın sesini dinledim ve bir cinayet şebekesi olan MHP' nin içyüzünü halka açıklamaya karar verdim»

MHP, karanlık faaliyetlerini açığa çıkaranları ölüm tehdidiyle susturmaya çalışıyor

Davadan dönen Özçiftçi'ye, MHP Genel Merkezinde zorla TİKP aleyhine kağıt imzalattılar

ANKARA (ÖZEL)

BİR süre MHP saflarında yer alıp daha sonra, MHP'nin iç yüzünü görerek ayrılan Adnan Özçiftçi adlı gence MHP Genel Merkezinde TİKP aleyhine zor ve tehditle kağıt imzalatıldı. Adnan Özçiftçi, dün TİKP Ankara İl binasında yaptığı basın toplantısında olayı anlatarak, "Tekrar

(Devamı Sa. 6 Sü.2)

- Adnan Özçiftçi "Ben tekrar belirtiyorum. TİKP tarafından tehdit edilmedim"
- MHP Genel Merkezinde Adnan Özçifçi'ye kağıt imzalatanlar Ankara İl Gençlik Kolları Başkanı ile Gençlik Kollarında görevli Mehmet Güçlü.
- TİKP Ankara İl Başkanı Ferit İlsever, MHP'nin partilerine karşı bir komplo içinde olduğunu belirtti ve bütün komandoları gerçekleri halka açıklamaya çağırdı.

İran Kürdistanı'ndaki çarpışmalardan kaçan çok sayıda insan dağlara çekilmek zorunda kaldı. Fotoğrafta bir grup Kürt dağ yolunda.

Hükümet, Sanandaj bölgesine ağır silahlar yığıyor

İran'da Kürtler dağlara çekildi

DIŞ HABERLER SERVİSİ

İRAN Kürdistanı'nda, Baneh, Sakez ve Sanandaj kentlerinin sakinleri, İran ordusunun hareketi üzerine, oturdukları yerleri, terkedip dağlara çıktılar.

(Devamı Sa. 6 Sü.4)

- Komela örgütü yüzlerce askeri tutsak etti
- İran ordusundan ele geçirilen 15 tank, Kürt örgütleri arasında paylaşıldı
- Kutbzade, karşı-saldırı yapılmasını istedi

- "Okul içindeki çalışmalarımızda baş destekçimiz, coğrafya öğretmeni Teğmen Enver Silsüpür'dü"
- Adnan Özçiftçi, MHP İstanbul senatör adayı Seyit Ahmet Arvasi'nin Assubay Okulundaki ülkücülere seminer verdiğini açıkladı

ANKARA (ÖZEL)

1976 yılından beri MHP saflarında yer alan Adnan Özçiftçi, adlı genç, MHP saflarını terketti. Dün düzenlediği basın toplantısında davadan döndüğü için MHP'lilerce nasıl tehdit edildiğini anlatan Özçiftçi, teşkilatta olduğu sürece gördüklerini ve duyduklarını da basın mensuplarına anlattı.

Adnan Özçiftçi'nin açıklaması şöyle:

"Adım Adnan Özçiftçi. 1963 Çorum doğumluyum. Yakın zamana kadar MHP'li bir ülkücüydüm. 1976 senesinden beri MHP'lilerle işbirliği içinde bulundum.

(Devamı Sa. 6 Sü.3)

Prof. Muammer Aksoy'un açıklaması

"MHP'nin hukuki durumunu incelemek üzere CHP'de bir komisyon kurulduğunu ve benim de bu Komisyona Başkanlık ettiğimi bildiren bir haberiniz, 23 Mayıs günlü gazetenizin 1. sayfasında yayınlandı. Size telefon ederek 'MHP için özel bir komisyon kurulmadığını, terör hareketlerini her yönü ile incelemek üzere kurulmuş eski bir komisyonun daha da genişletildiğini, bunun şiddet hareketlerinde adı geçen her kuruluşun durumunu incelediğini; benim ise, ne bu komisyona ne de bir başkasına ya da herhangi bir altkomisyona başkanlık etmediğimi' sırf gerçeği belirtmek amacıyla size telefonla duyurdum; ve yanlış haberinizi düzeltmenizi istedim. Sayın Altan Öymen'in de size bu hususları belirttiğini söylediniz ve 26 Mayıs günü düzeltmenizi yapacağınızı söylediniz. Vaadinizi yerine getirmediğiniz için, sahip olmadığım payelere ve görevlere sahip imişim gibi gösterilmemden hoşlanmadığımdan, bu gerçeği mahkeme eliyle duyurma zorunluğunu yarattınız. Saygılarımla.

Muammer AKSOY

Saldırgan komando, Türkeş'in omuzbaşında

Hayati Arkaz: Çapa Tıp Fakültesi 1. sınıf öğrencisi. Okulda MHP'li komandoların saldırılarında başı çekenlerden. MHP İstanbul İl binasından çıkarken Türkeş'in arkasında slogan atıyor.

Çapa Tıplı öğrenciler:

"MHP'li komandolar Çapa Tıpta yeni cinayetler peşinde"

ISTANBUL(ÖZEL)

İSTANBUL Üniversitesi Çapa Tıp Fakültesi öğrencileri bir açıklama yaparak Çapa'da MHP'li komandoların yeni tertiplerine dikkat çektiler ve yetkilileri gerekli önlemleri almaya çağırdılar.

Öğrencilerin açıklamasında şöyle deniliyor:

"Hayri Özbay adlı 1. sınıf öğrencisinin, Mahmut Sebzeci adlı arkadaşıyla birlikte 24 Martta katledilmesi, MHP'li komandoların okulumuza karşı saldırıya geçtiklerini gösteriyordu. Ardından komandolar 'Ülkücü gençlik' imzasıyla bir bildiri dağıttılar. Ve 'Hainlerle, gafilleri ayırdetmiyeceğiz' diyerek yeni cinayetler işleyeceklerini de açıklamış oldular. Nitekim Levent Taşçıoğlu adlı arkadaşımız da bu katil çe-

(Devamı Sa. 6 Sü.1)

ÜYD gecesinde, "Ecevit için kefen parası" toplandı

GÖRDES (ÖZEL)

ÜYD Gördes Şubesi tarafından düzenlenen bir gecede, komandolar açık artırma düzenleyerek "Ecevit'in kefeni ve Erbakan'ın kefeni" için para topladılar.

ÜYD Gördes Şubesi Emel Sayın ve Şakir Öner Günhan'ın da geleceğini ilan ederek 19 Mayıs günü Gördes'te bir gece düzenlediler. Bu sanatçıları dinlemek üzere geceye giden yurttaşlar komandoların gösterileri ile karşılaştılar. Bu arada, bir de açık artırma düzenlenen gecede, artırmaya çıkarılan bir resim "Ecevit'in kefeni için 25 kuruş, Erbakan'ın kefeni için 25 kuruş" sözleri arasında satıldı.

"Birliğe Davet" adı altında yapılan ve bazı sanatçıların adını kullanarak düzenlenen gecede komandoların tutumu tepki ile karşılandı.

Yavuzselim Mahallesi halkı, Maraş katliamında MHP' lilerin saldırısına uğramıştı

MHP'nin katliam yaptığı mahallede muhtarlık seçimini TİKP adayı kazandı

- Salman Sunacı, MHP adayını açık farkla geride bıraktı.
- TİKP:"Yavuzselim Muhtarlığını TİKP adayının kazanması bölücülüğe bir darbedir."

KAHRAMANMARAŞ (ÖZEL)

KAHRAMANMARAŞ Merkez Yavuzselim Mahallesi muhtarlığı seçimini TİKP'li aday ve TİKP eski Merkez İlçe Başkanı Salman Sunacı kazandı. MHP'li olduğu belirtilen diğer aday Tombuloğlu'nun aldığı 139 oya karşılık, Salman Sunacı 224 oy alarak büyük fark yaptı. Seçim öncesi, sayıları 5'i geçmeyen Apocu ve Devrimci Halkın Birliği mensubu şahıslar, halkın TİKP'li aday Salman Sunacı'ya oy vermemesi için çalıştılar. Halktaki birlik isteği karşısında sinmek zorunda kaldılar. Sal-

(Devamı Sa. 6 Sü.6)

"İşkence emniyet müdürünün gözetiminde yapılıyor"

CHP'li Gazalcı: "13 yaşında bir çocuk işkence sonucu felç oldu"

ANKARA (ÖZEL)

DENİZLİ CHP Milletvekili Mustafa Gazalcı, düzenlediği basın toplantısında Denizli'de yapılan işkenceleri anlattı. CHP Milletvekili işkencelerin elektrik vermek, koldan ve bacaktan saatlerce asılı tutmak ve arkadan pompa ile ha-

(Devamı sa. 6 sü. 7'de)

ANADOLU BASINI SESLENİYOR

Bir yorulmaz gazeteci

27 Nisan tarihli gazetemizin "Gündem Dışı" köşesinde Sirkeci-Halkalı banliyö treninde şahit olduğumuz bir olayı "Her gün yaşanan demokrasi mücadelelerinden biri" başlığıyla anlatmıştık. Olay, trende bazı zorbaların Gazi Yolu adlı Atatürkçü gazetenin satışını engellemek istemeleri karşısında halkın gazeteyi satan yaşlı adama sahip çıkmasının hikayesiydi.

Haberin gazetemizde çıkmasından az bir zaman sonra yaşlı bir adam çıka geldi Aydınlık idarehanesine. Hemen tanıdık. Yaşlı adam, Gazi Yolu gazetesini saldırı ve tehditlere rağmen sokaklarda korkusuzca satan İbrahim Necdet Göker'di. Haberimizden duygulanmış ve teşekkür etmeye gelmişti.

İbrahim Necdet Göker, Gazi Yolu gazetesinin kurucusu, sahibi, başyazarı, genel müdürü ve gazetenin bizzat satıcısı idi. Konuştuk ve bu değerli insanı daha yakından tanıma imkanı bulduk.

Göker, Mustafa Kemal'in Hakimiyet-i Milliye gazetesinde muhabirlik yaparak gazeteciliğe başlamış. Daha sonra 1932 yılında Yunus Nadi'nin Cumhuriyet'inde şehir muhabirliği, 1933 yılında Türk Dünyası gazetesinin çıkartılması ve 1934'te Yeni Savaş adlı mecmuada başyazarlıkla gazetecilik yaşamını sürdürmüş.

Sonrasını Göker'in kendi ağzından dinleyelim:

"1936'da Ata'nın emrinde fedai olarak Hatay meselesinin halli için mücadeleye gittim. Başarı gösterdim. Ancak Ata'nın fedaisi olduğum için Fransızlar yakalayarak idama mahkum ettiler. Fedai arkadaşlardan Kekeç Muhammed Ağa beni kurtardı. Kurtulduktan sonra Atatürk mükafat olarak bana bir çek verdi ve 'Bu parayla ne yapacaksın' diye sordu. Ben de gazete çıkaracağım, sizin gösterdiğiniz yolda mücadeleye devam edeceğim dedim. Ve 1938'de ilk ismi Güzel Ankara olan, daha sonra Güzel Yurt adını alan mecmuayı çıkarmaya başladım. Güzel Yurt'u 5 yıldır da Gazi Yolu adıyla yayınlıyorum."

İbrahim Necdet Göker bu arada çeşitli kitaplar da çıkarmış. Eserleri arasında Dün-Bugün Atatürk'e Armağan, Esaret Zincirini Kıran Hatay, Ölmez Hatıralar, Milli Fuar İzmir-Aydın, Ak Günlere Doğru ve Bir Güneş Nasıl Doğdu bulunuyor.

Gazi Yolu gazetesinin satışına karısının da katıldığını, ancak karısının bir defasında çok kötü bir şekilde dövüldüğünü, sık sık zorbalar tarafından tehdit edildiklerini anlatan Göker, veda etmeden önce şöyle dedi:

"Beni dövseler de öldürseler de gazetemi satmaktan, mücadele etmekten geri durmayacağım."

düşünce dünyası

Dünya Çocuklar Günü ve çıraklar

Ismet Öğütçü
(Trikotajcı)

1 Haziran Dünya Çocuklar Günü tüm çocuklara kutlu olsun. Çocuklar Günü nedeniyle bu yazımızda çocuk işçilerin (çırakların) sorunlarına değinmeye çalışacağız. Yolu, Mahmutpaşa, Beyoğlu, Çarşıkapı ve Beyazıt'a düşenler elleri yüzleri isli paslı, elbiseleri yırtık ve kirli bakkala giden, lokantaya giden, mal taşıyan veya öğlen paydosundan faydalanarak futbol oyanayan yüzlerce çocuğa rastlayabilirler. Bu çocuklar hem sanat öğrenebilmek, hem de geçinebilmek için çeşitli işlerde çalışan çırak işçilerdir.

Çırakların sorunlarına değinmeden önce Çıraklık Kanununun çırağın tarifini yapan 4. maddesine bakalım ne diyor:

" Bu konuda tabii bir sanatı, o sanat için düzenlenen teorik ve pratik öğrenim programına göre o işyerinde öğrenmek amacıyla bir çıraklık sözleşmesi ile bir işyeri sahibinin hizmetine giren kimseye çırak denir. Ancak aynı maksatla veli veya vasisinin yanında çalışanlardan çıraklık sözleşmesi aranmaz."

Bu kanun maddesinde çırağın öğrenmek amacıyla bir işyerinde çalıştığı belirtilmektedir.

Gerçek durum böyle midir? Gerçekten işveren ve ustalar, kanunda belirtildiği gibi çıraklara, sanat öğretmek için çaba sarfetmekte midirler? Çıraklık döneminden geçmiş biri olarak bu durumun hiç de böyle olmadığını kendi deney ve tecrübelerimle söyleyebilirim. Çırağa genellikle ayak işlerini yapan gözüyle bakılır. İşin gerçeği, meslek öğretiyoruz adı altında düşük ücretle fazla iş yaptırmaktır.

Örneğin. Daha çocuk yaşta makinede çalıştırılan bir çırağa "Dükkana memurlar geldiğinde makinede çalıştığını söyleme, öğrenmek amacıyla çalışıyorum dersin" diye tembihte bulunulur. Memurlar atlatıldıktan sonra çırak yeniden makinede çalıştırılır. Hatta bazı çıraklara "Git birkaç saat dolaş ondan sonra gel" denmektedir. Fazla mesai yaptırılan çıraklara "Ne yaparsın meslek öğrenmek kolay değil, biraz dişini sıkacaksın" denir ve sömürüye devam edilir.

Çıraklar genellikle küçük atölyelerde çalışmaktadırlar. Mesleklere göre sıralarsak çırakların çoğu terzi, konfeksiyoncu, kunduracı ve trikotajcıdır. Oto tamirciliği, torna,tesfiye, berber, marangoz vb. işkollarında da çalışmaktadırlar.

Çıraklar bir yandan dayak, küfür vb. uygulamalara maruz kalırken, bir yandan da her türlü sosyal haktan mahrum olarak çalışmaktadırlar.

İş Kanunu ve 26 Haziran 1977 tarihinde kabul edilen Çırak Kalfa ve Ustalık Kanununda çıraklara ilişkin birçok kanun maddesi yeralmaktadır. Fakat bu kanun maddelerinin hemen hemen hiç biri uygulanmamaktadır. Çıraklar bir sözleşmeyle işe başlar diye kanunda belirtilmesine rağmen bugüne kadar, böyle bir şeye rastlanmamıştır. Çırak işe alınmakta, istendiği zaman da işten çıkartılmaktadır.

Çocuk işçilerin çalışma saatleri İş Kanununun 67. maddesinde 8 saat olarak belirlenmiştir. Buna rağmen çırakların çoğu bu süreyi aşmakta, hatta sabah 08.00'den akşam 21.00-22.00'ye kadar çalışanlara rastlanmaktadır.

Çırakların birçoğu çok düşük bir ücretle büyüklerin yapabileceği ağır işlerde çalıştırılmaktadırlar. (İş Kanununun 78. maddesi 16 yaşını doldurmamış çocuklar ağır işlerde çalıştırılamaz der.) Kötü sağlık koşulları altında ağır işlerde çalışan çocuklar çeşitli hastalıklara yakalanmaktadırlar. Çırakların hemen hemen çoğunluğu sigortasız olduğundan sağlık açısından gerekli bakım ve tedaviyi yaptıramamaktadırlar.

İş Kanunu madde 80: "12'den 18 yaşına kadar (18 dahil) çocukların herhangi bir işe alınmalarından önce işyeri hekimi, işçi sağlığı, dispanserleri bunların bulunmadığı yerlerde sırası ile en yakın SSK, sağlık ocağı, hükümet ve belediye tabiblerine muayene ettirilerek işin niteliğine ve şartlarına göre vücut yapılarının dayanıklı olduğunun raporla belirtilmesi ve bunların 18 yaşını dolduruncaya kadar en az 6 ayda bir aynı şekilde doktor muayenesinden geçirilerek bu işte çalışmaya, devamlarında da bir sakınca olup olmadığının kontrol ettirilmesi ve bütün bu raporların iş yerinde muhafaza ettirilerek yetkili memurların isteği üzerine kendilerine gösterilmesi zorunludur." denmesine rağmen bugüne kadar böyle bir muayene veya devamlı kontrolden geçen çırak olmamıştır. Ayrıca bu işi soran, denetleyen bir yetkili memura da rastlanmamıştır.

Çocuk işçilerin sayısında son yıllarda hızlı bir artış görülmektedir. Ekonomik zorluklar binlerce aileyi zor durumda bırakmış, birçok aile hayat pahalılığı yüzünden çocuğuğunu okuldan alıp işe vermek zorunda kalmıştır.

Artan hayat pahalılığı çocuk işçilerin sayısını giderek artıracak bununla birlikte sorunlar da çoğalacaktır. Bu nedenle başta Çalışma Bakanlığı olmak üzere Milli Eğitim Bakanlığı, belediye ve sendikalar çırakların sorunlarını ciddi bir şekilde ele alıp çözüm getirmelidirler.

Bü kanunda neler yapılmalıdır.

1- Çıraklar Kanununda belirtilen 8 saat iş günü uygulanmalıdır.

2- Çıraklar belli aralıklarla sağlık muayenesinden geçirilmeli sigortasız bir tek kişi kalmamalıdır. Bunun için iş yerlerini denetleyen gezici ekipler oluşturulmalıdır.

3- Okulunu yarıda bırakmış veya hiç okula gitmemiş çıraklar için eğitim kolaylığı sağlanmalıdır. Bu konuda çıraklara üretime dönük teorik ve pratik eğitim yapabilecekleri iş sahaları veya kurs yerleri açılmalıdır.

HALKIN SESİ
GAZETEMİZİN SAHİBİ 45 MİLYON HALKTIR

İSVİÇRE'DE YURTTAŞLARIMIZA İŞKENCE YAPILDI

● İşkence olayı kamuoyunda geniş yankı uyandırdı. Basın birçok etkili şahıs yurttaşlarımızın yanında yer aldı

● İşkenceci polisler mahkemeye verildiler ancak, delil yetersizliğinden beraat ettiler.

MUSTAFA GENÇER

İsviçre'nin Fribourg kantonu Askeri Mahkemesi Cumali Uzun ve Musa Dursun adlı yurttaşlarımıza karakolda işkence yapan iki polis hakkında delil yetersizliğini ileri sürerek beraat kararı verdi. Yurttaşlarımızın karakolda işkence görmeleri kamuoyunda geniş yankılar uyandırdı. İsviçre'nin tanınmış gazeteleri işkence olayına birinci sayfalarında yer verdiler. Özellikle Fribourg kantonunda yayınlanan günlük "Liberte" gazetesi olayın üzerine ciddiyetle eğildi. Mahkeme aşamasına kadar yayınladığı yazılarla bu haksızlığa karşı kamuoyu oluşturulmasında önemli bir rol oynadı. Fribourg'da çalışan yurttaşlarımız da olaya tepki gösterdiler, arkadaşlarıyla dayanışma ve birlik içinde olduklarını belirttiler.

Öte yandan İsviçreli demokrat kişiler de olayı kınadılar. Fribourg kantonu Sosyalist Partisi milletvekillerinden M. Scnneuvly kanton hükümetine bir soru önergesi vererek hükümetin olayın üzerine giderek suçluları cezalandırmasını istedi. Olayın kamuoyunda tepkiler uyandırması, Cumali Uzun'un da davacı olması üzerine Fribourg emniyeti işkenceci polisleri Askeri Mahkemeye sevketmek zorunda kaldı.

Olay iki yurttaşımızın bir kahvede otururlarken iki sivil polis tararafından kimliklerinin sorulması üzerine başladı. Kimliklerinin üzerinde olmadığını söyleyen iki yurttaşımız daha sonra karakola götürüldüler. Kahvede bulunan tanıkların ifadelerinde bu iki polisin daha önce fazla miktarda alkol aldıkları belirtiliyor. Karakolda bir buçuk saatten fazla tutulan yurttaşlarımıza iki polis çeşitli hareketler ve küfürler yöneltti. Bir polis Musa Dursun'u anadan doğma soyundurarak işkence yaptı. Daha sonra yurttaşlarımız kendilerine iyi davranıldığı şeklinde bir ifade imzalamaya zorlandılar.

Öte yandan mahkeme safhasına kadar yurttaşlarımızı korkutmak için psikolojik baskı uygulandı. Mahkeme ise polisleri temize çıkarmaya çalışan bir tutum izledi. Olayı açıklığa kavuşturmaya yardım edebilecek olan tanıklar duruşmaya çağrılmadı. Cumali Uzun'un avukatı Bayan Nordmann'a Başyargıcın İsviçre kanunlarına göre bir şahsın üstünün aranabilmesi için sorgu yargıcından izin belgesi gerektiğini belirtmesi bile mahkeme kararını etkileyemedi.

Cumali Uzun işkence olayını Türk resmi makamlarına duyurduğunu Çalışma Bakanlığının kendisine olayla ilgileneceğine ilişkin bir yazı gönderdiğini belirtiyor. Fakat İsviçre'deki Türk yetkililerinin konuyla ilgilenmedikleri, kayıtsız ve baştan savıcı bir tutum takındıkları görüldü. Mahkemede dinleyici sıralarında bir Türk yetkilinin bulunması en azından kararı etkileyecek bir rol oynayacaktı. Görüşlerine başvurduğumuz yurttaşlarımız ise "Yurt dışında çalışan bizler bir döviz makinesi olarak görülüyoruz. Başımıza bir dert geldiği zaman yetkili makamlar bizlere gereken ilgiyi göstermiyor" diyorlar.

Askeri Mahkemenin işkenceci polisler hakkında beraat kararı alması İsviçre basını tarafından temkinli bir şekilde karşılandı. Adaletin yerini bulması için büyük çaba gösteren İsviçre Fribourg Sosyalist Partisi, yayın organında mahkeme kararını kınadı, kamuoyunun yurttaşlarımızın yanında olduğunu vurguladı.

İşkence gören yurttaşlarımız ise yapılan haksızlık karşısında susmayıp mücadele ettiklerini, mahkemenin olumsuz kararına rağmen İsviçre kamuoyu ve basınının gerçeği görerek kendilerine destek olmasından memnunluk duyduklarını söylediler.

İsviçre'deki bir karakolda kendilerine işkence yapılan yurttaşlarımız Türk yetkililerinin ilgisizliğini eleştirerek "Bizi sadece bir döviz makinası gibi görüyorlar" dediler.

PINARBAŞI **KAYSERI**

Yetkililerin dikkatine

Saldırganlar, ellerini kollarını sallayarak geziyorlar

Demirel hükümetinin kurulmasından buyana Pınarbaşı Emniyetindeki bir komiser ve bazı polisler MHP'li komandolara cesaret vererek bunların halka saldırmalarına yardımcı olmaktadırlar. Bundan bir süre önce MHP'li Mehmet Akbaş, TİKP eski İlçe Başkanına silah çekerken yakalanmıştı. Ertesi sabah bu şahsın ellerini kollarını sallayarak gezdiğini gördük. Bu şahıs birçok insana saldırılarda bulunduğu halde karakola götürülmekte, bir bakıyorsun öbür gün serbest dolaşmaktadırlar.

23 Mayıs günü bir grup komando A. Sönmez adındaki kişiye saldırdılar. Saldırganlar silah çekmişler. Ancak A. Sönmez'in müdahalesi sonucu silahı ateşleyememişlerdi. Daha sonra A. Sönmez durumu emniyete intikal ettirdi. Ne var ki emniyet olayı savcılığa intikal ettirmeden örtbas etti.

24 Mayıs günü ÜYD'nin önünden geçmekte olan A.Y'ye saldırmışlardı. Saldırganlar A.Y'yi birçok yerinden yaraladılar. Oğlunun saldırıya uğradığını gören baba duruma müdahale etmek istediğinde ona da saldırdılar. Olay gittikçe büyümeye başladı. Komandolar halkla karşı karşıya geldiler. Halk komandoların saldırısını püskürttü. Hal böyleyken saldırıya uğrayanlar karakola giderek şikayette bulundular. Ancak saldırıya uğrayanlar bir süre nezarete atılarak bekletildiler. Hatta olayla ilgisi olmayan birkaç kişiyi de getirdiler. Daha sonra serbest bıraktılar.

E.P.

KAMAN **KIRŞEHİR**

Okulumuzda ders yerine yapılacak eylemler tartışılmaktadır

İlcemiz Kaman'ı kurtarılmış bölge ilan eden faşistler, ikinci dönem başladığından beri yeni okul idaresi ve polislerin yardımı ile okula bizleri almayarak okulu bir faşist yuvası haline getirdiler. Okulda artık ders yerine başta Lise Müdürü olmak üzere yapılan her çeşit eylemleri tartışmaktadırlar.

Daha önceleri bir kaçımız okula gelip gidiyorduk. 23 Nisan'dan sonra bizleri okula almamaya başladılar. Biz güvenliğimiz için okula gitmeyince faşistler bizim yerimize kız öğrencilere saldırarak bazılarının elbiselerini yırttılar bazılarını da döverek okula gelmemeye zorladılar. Bu durumda emniyete başvuran kız öğrencilere orada bulunan polisler "Siz de solcu olmayaydınız" demiştir. Şimdi biz okula gidemiyoruz. Okul idaresi gelmediğimiz günleri çoğaltarak sınıfta bırakmak istemektedir. Yakında üniversite imtihanlarına gireceğiz. Bu durumda kazanmamız da zor. Kazansak dahi sınıfta kaldığımızdan kaydımızı yaptıramayacağız.

Bir öğrenci

Osmanlı padişahları mı, Mustafa Kemal mi?

Ben Muş'a bağlı Korkut nahiyesinde görev yapmakta olan bir memurum. Size 19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı dolayısıyla Korkut Temel Eğitim Yatılı Bölge Okulunda düzenlenen töreni anlatayım.

Okul Müdürü 19 Mayıs nedeniyle bir konuşma yaptı. Ne varki müdürün yaptığı konuşmada Mustafa Kemal'in vermiş olduğu anti-emparyalist mücadeleyle zerre kadar bir ilgisi yoktu. Türk ırkının üstünlüğünden, bir zamanlar dünyaya nasıl hakim olduğundan başlayarak aynı şekilde Yavuz Sultan Selim'i Fatih'i öven sözleriyle konuşmasını bitirdi.

Müdürden sonra söz alan bir öğretmen de aynı şekilde ırkçılığın daha da beterini sergileyen bir konuşma yaptı. Öğretmen Osmanlı sülalesini övdükten sonra Vahdettin'in Mustafa Kemal'e sonuna kadar yardım ettiğini, hatta Mustafa Kemal'in Vahdettin'in istek ve yardımı ile Anadoluya geçtiğini de sözlerine ekledi. Öğretmen "Milli Kurtuluş Savaşımıza Vahdettin Sultan önderlik etti" demediği kaldı.

Müdür birkaç öğretmene söz hakkı vermedi. Çünkü diğer öğretmenler yurtsever ve demokrat öğretmenlerdi. Onların gerçeği söyleyeceklerini bildikleri için söz hakkı verilmedi.

Öğrencilere de bol bol Oğuzları Fatihleri öven şiirler okutturuldu.

Y.B.

Komandolar esnaflardan zorla para toplamaktadırlar

İlgililerin dikkatine

Bizler Unkapanı Yavuz Sinan Camisi Sokak ve Leblebici Sokak esnaf ve sakinleriyiz.

Uzun süreden beri sokaklarımızda bulunan lambalar yanmamaktadır. Gece karanlıktan istifade eden hırsızlar dükkanlarımızı soymaktadırlar. Hırsızlık olaylarının birazcık olsun önlenmesi için sokak lambalarımızın yakılmasını can ve mal güvenliğimizin sağlanmasını istiyoruz.

Küçükpazar semtinde de sokak lambaları yanmamakta. İlgililerin bu konuya dikkatle eğilmelerini bekliyoruz.

Unkapanı-Küçükpazar esnaf ve sakinleri

Karşıyaka çok uzun süre anarşinin girmediği huzurun hakim olduğu ender semtlerimizden birisi idi. Ta ki 1979 sonuna kadar. Bu tarihten itibaren MHP'li komandolar, özellikle esnaflarımızın ve halkımızın başına musallat oldular.

MHP'li komandoların semtte yürüttükleri belli başlı faaliyetleri şu şekilde sıralayabiliriz. Esnaftan zorla her ay haraç toplamak, zorla gazete satmak, duvarlara yazı yazmak, yol keserek kimlik sormak ve adam dövmek. Barış, Şentepe gibi ilerici kesimin kaldığı yerlere saldırılar düzenlemek.

Esnaflardan topladıkları paranın miktarını kendileri belirlemişler. 50-100 lira verenlere "bu teşkilatı korutmaz" diyerek reddetmektedirler. Artık bunların bu tür uygulamaları sonucunda esnaflar bir araya gelerek haraç vermemeye karar verdiler.

Komandolar bu faaliyetleri semtte görev yapmakta olan Pol-Bir'li polislerden destek alarak yapmaktadırlar.

Özellikle bu tür faaliyetlerini Karşıyaka durağının üstünde bulunan "Salon 77"den 15. Sokağın başındaki Emniyet ve Erciyes Kıraathanesinde, Cami bölgesindeki kahvelerde yürütmektedirler. MHP Yenimahalle İlçe Teşkilatı komandoların eylemlerini planladığı ana merkez durumundadır.

Kurtarılmış bölge rezaletine son vereceğim diyen Demirel'e ithaf olunur. Karşıyaka semti onun iktidarı zamanında 'kurtarılmış bölge'' oldu MHP'li komandoların üslendikleri yerler bir an önce faaliyetten menedilmelidir.

Semtteki kışkırtıcı sloganlar bir an önce silinmeli, esnaftan haraç toplanmasının önüne geçilmelidir.

Bir okuyucu

Aydınlık
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR BİRLEŞİN

BAYAŞ Basın Yayın A.Ş. adına sahibi ve Genel Yönetmen ORAL ÇALIŞLAR

Yazı İşleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S.AYDOĞAN BÜYÜKÖZDEN
Müessese Müdürü: O.GÜRHAN ERTÜR

Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cağaloğlu/İstanbul.
Tel: 26 52 44 26 42 93 İdare Tel: 26 61 78
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri. Baskı: İst. Güntur. Dağıtımı: GAMEDA

BÜROLAR
ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8 Kızılay. Tel: 25 38 69
İZMİR: Özgüler İşhanı 452. Sok. 25/3 Konak: Tel: 13 10 90 - 25 25 54
TRABZON: Cumhuriyet Mah. Kasım Sok. 27/10 Tel: 3900
DİYARBAKIR: Beyazıt İşhanı Kat: 3 No: 30 Dörtyol Tel: 38 57 ADANA: Kızılay Cad. 104 Sok. No: 23 Tel: 103 42

İLAN TARİFESİ–ABONE
Başlık yanı 4000 TL. 8 hariç diğer sayfalar st/cm 900 TL. 8. sayfa st/cm 1000TL. Renkli st/cm 1700 TL. Doğum, evlenme, ölüm st/5 cm 2000 TL. Küçük ilanlar kelimesi 30 TL.
ABONE: Yurtiçi 3 aylık 900 TL. 6 aylık 1800 TL. 1 yıllık 3600 TL. Yurtdışı 3 aylık 1125 TL. 6 aylık 2250 TL. 1 yıllık 4500 TL. Dış ülkeler için posta ücreti alınır.

Kıbrıs Türk kesimindeki seçimleri, Ulusal Birlik Partisi ve Toplumcu Kurtuluş Partisi kazandı

LEFKOŞE (ÖZEL)

1 Haziran günü, Kuzey Kıbrıs'ta yapılan yerel seçimlerde, 75 bine yakın Türk oy kullandı. Belediye başkanlığı inkişaf encümenliği ve muhtarların seçildiği seçimlerde, Kıbrıs Türk kesimindeki 2 büyük partinin, Ulusal Birlik Partisi (UBP) ve Toplumcu Kurtuluş Partisi (TKP) olduğu ortaya çıktı. Lefkoşe, Girne ve Lefke gibi, Kıbrıslıların yoğun olduğu büyük yerleşim bölgelerinde belediye başkanlıklarını Toplumcu Kurtuluş Partisi alırken, Ulusal Birlik Partisi Magosa, Güzelyurt ve diğer küçük yerlerdeki belediyelikleri kazandı.

Seçim sonuçlarının incelenmesinden şu sonuç çıkıyor: Kıbrıs'ta Türklerin yoğun olduğu yerlerde en güçlü parti Toplumcu Kurtuluş Partisi. Türkiye'den getirilip Ada'ya yerleştirilenlerin yoğun olduğu bölgelerde ise, Ulusal Birlik Partisi rakipsiz durumda. Diğer partiler, seçimlerde önemli bir varlık gösteremediler.

Kıbrıs Rum yönetimi lideri Kipriyanu zor durumda

ERDOĞAN ÖZBALIKÇI (LEFKOŞE)

SOVYET yanlısı AKEL'in, Kipriyanu'dan desteğini çekmesinden sonra, cuma günü bir açıklama yapan Kıbrıs Rum yönetimi Başkanı Kipriyanu, istifa etmeyeceğini açıkladı.

Kipriyanu, sözkonusu açıklamasında, AKEL'in eleştirilerinin hiç birine katılmadığını, tüm baskılara rağmen istifa etmeyeceğini ve istifaya zorlanması için yapılacak teşebbüslerin siyasi bir darbe anlamına geleceğini söyledi. Kipriyanu, şu anda bir yandan Sovyet yanlısı AKEL, diğer yandan Batı yanlısı Klerides'in partisi tarafından sert eleştirilere uğramaktadır. Her iki parti de Kipriyanu'yu etkisiz kılıp Kıbrıs'a daha fazla söz sahibi olmayı hedeflemektedir. Önümüzdeki günler, Sovyet ve Batı rekabetinin, Kıbrıs üzerinde yaratacağı yeni gelişmelere gebedir.

Fatsa'da ikisi baba-oğul, üç kişi kurşuna dizildi

■ Katiller daha sonra öldürdükleri kişilerin evini de tarayıp, üç kişiyi yaraladılar

HABER MERKEZİ

ORDU'nun Fatsa ilçesinde, silahlı saldırıya uğrayan 3 kişi öldü, 3 kişi de yaralandı. Fatsa Cumhuriyet Savcısı Cevat Erdemir'den alınan bilgiye göre olay Elma köyünün İçmeciler mevkiinde meydana geldi. Mehmet Türkkan, oğlu Mehmet Türkkan ve Çorum İmam Hatip Lisesi öğrencisi Bilal Sarmak, evlerine giderken silahlı saldırı sonucu hayatlarını kaybettiler. Daha sonra Mehmet Türkkan'ın evi de silahla tarandı. Bu olayda da evde bulunanlardan 3 kişi yaralandı.

AĞRI'DA

Ağrı Emniyet Müdürlüğünde görevli komiser Bekir Günaydın'ın evine atılan patlayıcı madde hasara yol açtı. Olayda ölen ya da yaralanan olmadı.

ANKARA'DA

Akdere'de Ahmet Aktepe adlı bir genç uğradığı silahlı saldırı sonucu ağır yaralandı. Yaralı genç hastaneye kaldırılarak tedavi altına alındı.

ANTALYA'DA

Gazipaşa'da "Cevahirler Ölmez" diyerek gösteri düzenleyen bir grupla güvenlik kuvvetleri arasında çıkan çatışmada bir genç yaralandı. Murat Gürgen adlı gencin tabanca kurşunu ile yaralandığı bildirildi.

Türkiye İşçi Köylü Partisi An-

(Devamı Sa. 6 Sü.5)

G.Afrika'da üç petrol rafinerisine sabotaj yapıldı

JOHANNESBURG

GÜNEY Afrika Cumhuriyetinin Johannesburg kentine 100 kilometre mesafede, üç petrol rafinerisine yapılan sabotajla sekiz petrol deposu havaya uçuruldu.

Olay sırasında kimliği bilinmeyen kişilerin bir de muhafız öldürdüğü bildirildi.

Rafinerilerde, kömürden petrol üretiliyordu.

Depoların havaya uçmasıyla gökyüzünü kaplayan alevlerin çok uzaklardan bile görüldüğü kaydedildi.

Çevrede araştırma yapan görevliler, rafineriyi çevreleyen tel çitlerin delindiğini gördüler. Buradan içeri sızan sabotajcılar depoları havaya uçurdu.

ABD'deki bir Küba mülteci kampında ayaklanma çıktı

FORT CHAFFEE (AA)

ARKANSAS'daki Fort Chaffee kentinde bulunan ve 18 bin Kübalı mültecinin barındığı bir kampta önceki akşam bir ayaklanma çıktı ve 12'si muhafız olmak üzere 20 kişi yaralandı.

Yetkililer, durumun sakinleştiğini bildirdiler, ancak, doğrulanmayan bazı haberlere göre, Kübalı mülteciler iki kişiyi rehin aldılar.

Tabanca ve bıçakla yaralanan 5 Kübalı mülteci hastaneye kaldırıldı. Kampta bulunan 5 sivil Amerikalı ile 12 muhafız atılan taşlardan yaralandılar. Ajanslara göre, Kübalı mülteciler, ABD'ye yerleşmeleri için gerekli olan geçiş kağıtlarının verilmesi sırasında, işlemlerin ağır yürümesini protesto etmek için ayaklandılar.

"Le Monde" gazetesinin yeni Yazıişleri Müdürü seçildi

PARIS (AA)

FRANSA'nın ünlü günlük gazetesi "Le Monde"un Yazı İşleri Müdürlüğüne Claude Julien seçildi.

"Le Monde"da çalışan basın mensupları, 1982 Aralık ayında emekliye ayrılacak olan şimdiki Yazı İşleri Müdürü Jacques Fauvet'ın yerine, aylık "Le Monde Diplomatique"nin Yazı İşleri Müdürü olan Claude Julien'i seçti. Julien, gazetenin Pekin muhabiri Alain Jacob ile bir süre çekiştikten sonra toplam oyların beşte üçünü alarak yeni Yazı İşleri Müdürü oldu.

Soyguncularla birlikte, soygunu ortaya çıkaranlar da cezalandırıldı

DIYARBAKIR (ÖZEL)

DİYARBAKIR'da YSE 12. Bölge Müdürlüğünde bir süredir yapılan hırsızlık ve soygun olaylarından sonra 6 kişi sürgün edildi. Sürgün edilenlerin başında AP Gençlik Kolları eski Başkanı ve halen AP Diyarbakır teşkilatında oldukça etkili olduğu söylenen Musa Doğan bulunuyor. Sürgün edilenler arasında, soygun olayına katılan Ali Akkuş ile Mehmet Akkurt adlı bekçiler de bulunuyor. Diğer üç kişi ise Ahmet Bayar, Bayram Tonbay ile Nuri Altıntaş.

Sürgün edilenler içinde yer alan Ahmet Bayar, Bayram Tonbay ve Nuri Altıntaş'ın ise, daha önce YSE-İş Sendikasınca

(Devamı Sa. 6 Sü.4)

Hükümet ve yetkililerin kendilerine ilgisiz davrandıklarını belirten Kemerburgaz Belediye Başkanı Mehmet Kuban

Kemerburgaz'ın turistik ve tarihi yerlerini tanıtan Belediye Başkanı Mehmet Kuban, törene katılan Eyüp Kaymakamı Selahattin İmer, Eyüp Cumhuriyet Savcısı Osman Yalçıner, Savcı Yardımcısı, gazeteciler ve konuklar, İstanbul'un büyük bir kesiminin su ihtiyacını karşılayan Bizanslar zamanında yapılmış su bentinin önünde gezerlerken. (Fotoğraf: AYDINLIK)

Kemerburgaz Belediye Başkanı Mehmet Kuban:

"Biraz destek olunsa, Kemerburgaz İstanbul'un en güzel parkı olur"

İSMAİL BÜYÜKBAŞ

TURİZM mevsiminin başlamasıyla birlikte, İstanbul'un tarihi eserler ve doğa güzellikleri bakımından en güzel yerlerinden biri olan Kemerburgaz yerli ve yabancı turistlerin hizmetine açıldı. Önceki gün Kemerburgaz Belediye Başkanı Mehmet Kuban tarafından düzenlenen basın toplantısında, kentin tarihi eserleri ve doğa güzellikleri konuklara tanıtıldı.

Törende bir konuşma yapan Belediye Başkanı Kuban, tarihi eserleri koruma, doğa güzelliklerini halkın hizmetine sokma, turistik tesis ve ulaşım sorununun çözümü için hiç bir yetkili merciden yardım görmediklerini belirterek, "Belgrat Ormanlarıyla çevrili olan yöremiz 5 milyonluk İstanbul halkının özlemini duyduğu büyük park ve bahçe niteliği taşımaktadır." dedi.

İstanbul Belediye otobüslerinin bölgeye de işlemesi gerektiğini belirten Kuban, bozuk olan yolların onarımı ile Karayolları ve YSE'nin de ilgilenmediğini, İstanbul'la şehirlerarası telefonla irtibat sağlamalarının büyük problemler çıkarttığını söyledi.

Kuban ayrıca, Kemerburgaz Belediyesi sınırları içinde olan Hamidiye sularının İstanbul Belediyesi tarafından işletilmesini ve Sular İdaresinin belediyeye su vermemesini eleştirti.

45 bin işçi sözleşme masasında

DYF-İş ile TCDD arasında toplu iş sözleşmesi görüşmeleri başladı

ANKARA (AA)

TÜRKİYE Demiryolları İşçi Sendikaları Federasyonu (DYF-İş) ile Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları (TCDD) arasında 9. dönem toplu iş sözleşmesi görüşmeleri dün DYF-İş Genel Merkezinde başladı.

Devlet Demiryollarında çalışan yaklaşık 45 bin işçinin yararlanacağı toplu iş sözleşmesi görüşmelerine, TCDD'yi temsilen Türk Taşıt İşverenleri Sendikası (TÜTİS) katıldı.

TCDD Genel Müdürü Muhtar Erol, ilk toplantıda yaptığı konuşmada: "Toplusözleşme görüşmelerinin işçi ve işvereni birbirine yaklaştırması ve iş veriminin artması bakımından büyük yararları bulunduğunu" söyleyerek "Bu görüşmelerin en iyi biçimde sonuçlanacağına inanıyorum" dedi.

"DÜNYA VARMIŞ" DEDİRTECEK SÖZLEŞME

DYF-İş Genel Başkanı Şerafettin Akova ise toplantıda "Türk ekonomisinin en iyi biçimde yansıyacağına inandığımız bu yeni sözleşmemizin günün koşullarına uygun biçimde ve işçilerimize (Oh dünya varmış) dedirtecek güzellikte yapılmasını temenni ediyoruz" şeklinde konuştu.

TCDD ile DYF-İş arasındaki toplu sözleşme görüşmeleri önümüzdeki günlerde devam edecek.

Demirel'den vaat alan Türk-İş, şimdi Ecevit'e gidiyor

Türk-İş, sosyal içerikli yasalar için Mecliste "özel gündem" yapılmasını istiyor

■ Türk-İş asgari geçim indirimi için gerekli olan paranın zirai kazançlardan vergi alınarak karşılanması görüşünü savunuyor.

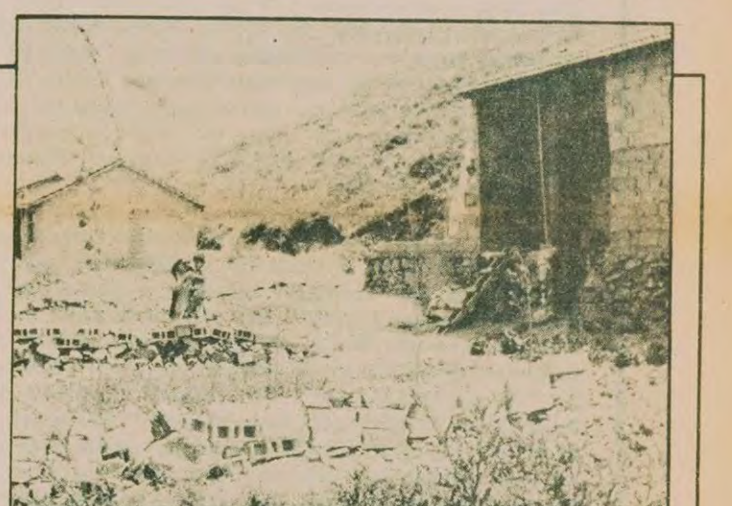
ANKARA (ÖZEL)

TÜRK-İş Yönetim Kurulunun 29 Mayısta yapılan ve Başbakan Demirel'in de katıldığı olağanüstü toplantısından sonra yayınladığı bildiri dün basına açıklandı. Bildiride başta asgari geçim indirimi olmak üzere sosyal içerikli yasaların Meclis tatile çıkmadan önce yasalaşabilmesi için Mecliste bir "özel gündem" yapılması isteniyor ve bu konuda CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit'ten yardım isteneceği belirtiliyor. Demirel, Türk-İş Yönetim Kurulu toplantısında yaptığı konuşmada böyle bir özel gündemle Cumhurbaşkanı seçilmeden önce de sosyal içerikli yasaların Meclisten geçirebileceğini söylemiş ve Türk-İş'in bu konuda muhalefeti ikna etmesi halinde kendilerinin hazır olduğunu açıklamıştı. Demirel'in, Türk-İş'in uyarıları doğrultusunda üç yasayı Meclisten çekmesi, kıdem tazminatı tebliğini durdurması üzerine, Türk-İş daha önce beliren "eylem" kararından vazgeçmiş ve Demirel'in vaatlerinin izlenmesi yolunu tutmuştu.

Türk-İş Yönetim Kurulu bildirisinde, Meclisten geri çekilen yasalarla ilgili olarak özetle şu görüşlere yer veriliyor:

"Toplusözleşme düzeninin askıya alma tehlikesi taşıyan Eşelmobil tasarısı yeniden düzenlenerek işçi haklarını kısıtlamayan ve fiyat artışlarını gerçekçi bir oranda memur ve emekçilerin ücretlerine yansıtılmasını isteyen, sağlayan bir sistem oluşturulmalıdır.

(Devamı Sa. 6 Sü.1)

1 Mayıs Mahallesinde yıkılmak istenen gecekondular (Fotoğraf: Metin AKTAŞ)

Yıkım yapmak için 1 Mayıs Mahallesini kuşatan polis, 4 saat sonra geri çekildi

İSTANBUL (ÖZEL)

ÜMRANİYE 1 Mayıs Mahallesinde ev yıkımı gerekçesiyle mahalleyi saran polis, mahallenin bir bölümünü 4 saate yakın muhasara altında tuttuktan sonra çekildi.

1 Mayıs Mahallesinin Mandra bölümünde bir kısım evleri yıkmak gerekçesiyle geçtiğimiz cuma günü mahalleye gelen polis, yıkılmak istenen evlerin çevresini kuşattı. Sabah saat 08.00'den 11.30'a kadar sürdürülen kuşatma sırasında, kuşatılan bölgeye giriş ve çıkış yasaklandı. Kuşatma sırasında Ümraniye Belediyesi ve Kaymakamına başvuran mahalle sakinleri, Ümraniye sınırlarına giren evlerde kesinlikle yıkım olmayacağı, fakat dere karşısındaki evlerde yıkım olacaksa bunu bilmedikleri şeklinde cevap aldılar.

Güvenlik kuvvetlerinin mahalle üzerindeki baskılarının son günlerde daha da yoğunlaştığını söyleyen mahalle sakinleri, geceleri keyfi olarak evlerin basıldığını, belirsiz ihbarlar sonucu birçok kişinin gözaltına alındığını ve işkence yapıldığını belirttiler.

(Devamı Sa. 6 Sü.6)

Mustafa Özbek, yeniden Türk Metal Sendikası Genel Başkanlığına seçildi

ANKARA (ÖZEL)

Türk-İş'e bağlı Türk Metal Sendikasının 4. Olağan Genel Kurulu, çalışmalarını tamamladı. Yapılan seçimler sonunda Mustafa Özbek, Türk Metal Sendikası Genel Başkanlığına yeniden getirildi.

Ergül Özşahiner, Genel Başkan Vekilliğine, Avni Çarsancaklı, Genel Teşkilatlandırma Sekreterliğine, Salih Dilek de Genel Eğitim Sekreterliğine tekrar seçilirken İbrahin Delibaş Genel Sekreterliğe, Süleyman Erdinç Genel Mali Sekreterliğe ve Hüseyin Özdemir de Genel Mevzuat ve Araştırma Sekreterliğine getirildiler.

Siyonistlerin yeni bir saldırısı

Batı Şeria'da iki Filistinli belediye başkanına suikast yapıldı

RAMALLAH

BATI Şeria'da Ramallah kentinin Filistinli Belediye Başkanı Kerim Halef, arabasına yerleştirilen bomba sonucu ağır yaralandı.

Öte yandan, Kerim Halef'e düzenlenen suikastle aynı saatte, Nablus kentinin Filistinli Belediye Başkanı Bassam Shaka, arabasına konan bomba ile ağır yaralandı.

İşgal altındaki topraklarda yaşayan Filistinlilerce sevilen belediye başkanları Halef ve Shaka'nın suikaste uğraması bölgede tepki doğurdu. Her iki belediye başkanı da tedavi altında.

Bu arada işgal altındaki El Halil (Hebron) kentinin en kalabalık meydanlarından birine bomba atıldı, yedi kişi yaralandı.

Bombaların aşırı siyonist İsrail grupları tarafından atıldığı ileri sürülüyor.

BM Namibya Konseyi, G.Afrika'ya yaptırım uygulanmasını istedi

CEZAYİR (AA)

BİRLEŞMİŞ Milletler Namibya Konseyinin 5 gün süren olağanüstü konferansı pazar gecesi Güney Afrika Cumhuriyeti'ne karşı ekonomik yaptırım uygulanması için çağrı yapılarak sona erdi.

Konsey, BM üyesi ülkelere yaptığı diğer bir çağrıda ise, Güney Afrika Cumhuriyeti'nin yalnız bırakılması için etkin ve eksiksiz çabaların yoğunlaştırılmasını istedi. Konsey, bütün ülkelerden, Güney Afrika Cumhuriyeti yönetimindeki tüm topraklarda BM denetiminde yapılmayan seçim ve düzenlemelerin tanınmasını istedi.

Konseyin aldığı kararlar arasında Namibya'ya ait uranyumun Güney Afrika Cumhuriyeti tarafından yasadışı yollardan sömürülmesi konusunu incelemek üzere soruşturma yapılması ve Güney-Batı Afrika halkı Örgütü SWAPO'nun Namibya halkının tek temsilcisi olarak desteklenmesi yer alıyor.

Yenimahalle halkı 2 yıl önce kazılan ve açıkta duran kuyunun bir an önce kapatılmasını istiyorlar. (Fotoğraf: İsmail BÜYÜKBAŞ)

Karayollarının açtığı kuyuya düşen işçi boğularak öldü

■ İki yıldan beri üstü açık bulunan kuyuda bugüne kadar birçok boğulma olayı meydana geldi.

İSTANBUL (ÖZEL)

ÖNCEKİ gün Atışalan köyüne bağlı Yenimahallede, Karayollarının çevre yolu inşaatında kullanmak için açtığı su kuyusuna düşen İsrail Odabaş isimli bir cam işçisi boğularak öldü.

Topkapı İstanbul Cam Fabrikasında çalışan, 29 yaşında ve evli olan Odabaş, mahalle halkının anlattığına göre önceki gün saat 16.00 sıralarında kuyunun yanından geçerken düştü ve çevrede kimsenin olmaması yüzünden kurtarılamayarak boğuldu.

Mahalle halkı kuyunun, Karayolları yol inşaatını yaptıran müteahhit tarafından iki yıl önce su ihtiyacını karşılamak için açtırıldığını, ancak kuyunun etrafının açık bırakıldığını ve bugüne kadar birçok boğulma olayının meydana geldiğini belirterek, bir an evvel kuyunun kapatılmasını ve sorumlularından hesap sorulmasını istediler.

Uyuşturucu madde kaçakçılığı yapan bir Türk İsveç'te yakalandı

STOCKHOLM (ÖZEL)

MUHARREM Sar adında bir Türk, İsveç'te uyuşturucu madde kaçakçılığı suçundan tutuklandı.

İsveç'in ve İskandinavya'nın en büyük gazetelerinden Expressen'in haberinde, İsveç'e Muharrem Sar'ın hurda arabalarla eroin soktuğu ve bu yolla kaçakçılığı sürdürdüğü ve bir büyük şebekenin şefi olduğu belirtiliyor.

Gazetenin muhabirlerinin uzun araştırmalar sonucu saptadıkları Muharrem Sar'ın, İsveç'te restoran ve diskotekleri bulunduğu belirlendi. Muharrem Sar'ın Türkiye'deki Mafya ile ilişkisi olduğunu ve "Türk Mafya'sının İsveç Kolu"nu teşkil ettiği belirtildi.

1980 yılının başından "uyuşturucu madde kaçakçılığına "karşı kampanya açan gazete de bir süre önce de Türkiye ile ilgili olarak bir dizi yayınlandı. Bu dizide Türkiye'deki terör olayları ile uyuşturucu" madde ve silah kaçakçılığı arasında belirli bağlar bulunabileceği, bu konuda kendisine soru yöneltilen bir takım parlamenterlerin belirli bir yanıt vermekten kaçındıkları belirtildi. Expressen'in yayınında aşırı sağcı bazı parlamenterlerin uyuşturucu madde silah kaçakçılığı gibi olaylara adlarının karışmasının Türkiye'deki terör olaylarıyla yakından ilintisi olabileceğini belirtti.

bu köseden...!

AP'nin izlediği yol

Hasan Yalçın

14 Ekim seçimlerinden sonra kurulan AP azınlık hükümetinin önünde hangi iki yol duruyordu? TİKP 1. Genel Kurulunun kabul ettiği Merkez Komitesi Siyasi Raporu soruyu şöyle cevaplamıştı:"AP bugün Rusya tehdidine ve anarşi odaklarına karşı milletin geniş güçleri ile birleşmek, ya da MHP'nin elinden tutup milletin geniş güçlerini karşısına almak, böylece Türkiye'yi Rusya'nın karşısında zayıf düşürmek arasında bir seçim yapmak durumundadır." (Türkiye İşçi Köylü Partisinin Siyasi Çizgisi, Aydınlık Yayınları, s.83)

Aradan geçen zaman AP hükümetinin ikinci yola girdiğini göstermektedir. Gene Siyasi Raporun belirttiği gibi AP, "bunun siyasi sonuçlarına katlanmak zorunda kalacaktır." Burada tartışmak istediğimiz konu AP'nin bu yola girmekten başka seçeneği olmadığını söylemenin doğru olup olmadığı ve AP'nin böyle bir çizgiye girmesine yol açan etkenlerdir.

AP'nin MC'leşmesini başından beri sahte TKP ve MHP istemiştir. Sahte TKP böylece CHP'yi kendi yanına çekmeyi ummuş ve aynı zamanda Türkiye'nin kargaşalık içine düşürülerek zayıflatılması hesabını yapmıştır. Hükümette açıkça yer alamayan MHP ise hükümeti halka saldırı politikasına iterek etkilemeye, AP'yi kendi yanına çekmeye ve devlet içinde mevziler kazanmaya yönelmiştir. Bütün siyasi güçler birbirlerini etkilemeye çalışır ve etkiler. Nitekim TKP'nin ve onun güdümündeki maceracıların kışkırtma ve terörü tırmandırma politikası olsun; MHP'nin başlangıçta devlet içinde güç toplamaya ağırlık verip hükümeti halkın üzerine sürme ve daha sonra bizzat teröre girişme politikası olsun AP'nin kaderi üzerinde etkili olmuştur. Burada CHP'nin izlediği gerginlik politikası üzerinde de durmalıyız. Bütün göstermelik diyalog çağrılarına rağmen CHP, umudunu AP ile kutuplaşmaya bağlamış ve aslında böylece sahte TKP ve MHP'nin ekmeğine yağ sürmüştür. Sahte TKP ve MHP'nin taktikleri ise birbirini güçlendirmektedir. Sahte TKP, AP ile MHP'yi birbirine yapıştırmaya çalışırken, MHP sahte TKP'nin Türkiye'yi zayıf düşürme planına hizmet etmektedir.

Bize gelince tahlil ve politikamızı olgulara dayanarak belirledik. Hükümetin kurulduğu dönemde ortaya çıkmış bulunan olgular nelerdi? Bunu gene TİKP Siyasi Raporundan aktaralım:"Bir kere MHP hükümette yer almamaktadır. İkincisi Bakanlar Kurulunu oluşturan isimler MHP'yi hoşnut etmemiş, tersine kaygılandırmıştır. Üçüncüsü Demirel anarşi meselesinin kamuoyunu karşıya alarak çözülemeyeceğini belirtmektedir. Dördüncüsü, AP hükümeti anarşiye karşı başarı kazanamazsa CHP'nin durumuna düşme tehlikesi ile karşı karşıyadır" Biz AP'nin önünde iki yol olduğunu ortaya koyarken ve AP hükümetinin bir "örtülü MC" olmadığını söylerken bu gerçeklere dayandık. Sahte TKP'nin ve MHP'nin "MC'leştirme" politikalarına karşı çıktık. Hükümetin birinci yolu, yani "Rusya tehdidine ve anarşi odaklarına karşı milletin geniş güçleri ile birleşme" yolunu izlemesi için mücadele ettik.

Aynı önyargısız tutumu CHP hükümetine karşı da izlediğimiz hatırlardadır. "Hükümetin yurdumuzun bağımsızlığından yana olan ve halkın özgürlüğüne hizmet eden her davranışını destekleyeceğiz. Öte yandan iki süper devletle, özellikle Sovyetler Birliği ile uzlaşan, faşizme taviz veren siyasetler izlediği her yerde hükümete karşı mücadele edeceğiz." Bu sözler TİKP'nin 1978 Ocağında yayınladığı kuruluş bildirisinden alınmıştır. Gerçekten CHP iktidarının da önünde iki yol vardı. Biz CHP iktidarının halkın yararına olan yolu izlemesi için mücadele ettik ve ona karşı tutumumuzu izlediği politikalara, yani olgulara bakarak belirledik. O gün de MHP terörü tırmandırarak; AP gerginlik politikası izleyerek CHP'nin olumsuz bir noktaya sürüklenmesinde etkili olmuşlardır.

Devrimci tutum gerçeği olgularda aramaktır. Değişen koşulları ve yeni ortaya çıkan gelişmeleri gözönüne olmadan, önyargılara dayanarak şu veya bu siyasi güce kader biçmenin devrimci tahlille bir ilgisi yoktur. Bu siyasi pasifizmdir. Olayların gelişmesini etkilemekten, yönlendirmekten, taktikler izlemekten, kısacası bir siyasi güç olmaktan vazgeçmektir. Olaylar önceden ve önyargılarla yapıştırılmış etiketlere göre gelişecekse, bize kadere boyun eğmekten başka ne kalmaktadır?

Devrimci tutum halkın gerçekleri mücadele içinde görmesini sağlamaktır. Olgulara dayanmak, kitle çizgisi izlemenin koşuludur. CHP olsun, AP olsun düzen partilerinin çıkmazını kitleler kendi deneyleriyle görüp devrimci seçeneğe yöneleceklerdir. Kitleler adına bu işi yapmaya kalkmak halktan kopmaktan başka bir sonuç vermez. Devrimcilik halka bütün mücadele süreci boyunca devrimci seçeneği göstermek ve devrimci bir seçenek olmaktır.

Biz şunun veya bunun kuyruğu değiliz. Varlığımızı da şu veya bu partinin iktidarda olup olmaması belirlemiyor. Siyasetlerimize sadece Türkiye'nin, halkın ve devrimin çıkarları yön verir. Bu sebeple önyargısız hareket edebiliriz. CHP iktidara gelince otomatiğe bağlanmış gibi alkış tutmadığımız gibi, AP iktidara gelince "örtülü MC" plağını çalmaya başlamayız. Herkesi yaptıklarına ve politikasına bakarak değerlendiririz. Otomatiğe bağlı olanlar halka güvenmeyen kaba solculardır. Böyle olduğu içindir ki Rusya'nın ve MHP'nin taktiklerinin aleti olmaktan kurtulamamaktadırlar.

AP hükümetinin bugünkü yola girişi belli bir gelişmenin sonucudur. AP bir elini halkın cebine sokunca diğerine de sopayı almıştır. Bu ikisi birbirinden ayrılmaz. Anarşi ile halk arasında bir ayırım yapmayan, milletin yarısını diğer yarısına karşı kışkırtan Demirel, milletin geniş güçlerinden ve Türkiye'nin kaderinden kopmaktadır. Halka saldıran, halkın en azgın düşmanıyla birleşmek zorunda kalır. AP iktidarının MHP'ye kanat geren politikasının temeli budur.

Daha şimdiden görüyoruz ki MHP terörü, ölçüsüz kıyım, insafsız partizanlık bizzat AP'nin tabanından tepki toplamaktadır. MHP'nin politikaları AP'nin dayandığı geniş hakim sınıf kesimlerinin menfaatleriyle de çelişmektedir. Geçerken söyleyelim ki sadece bu sebeplerle bile AP ile MHP'yi aynı görmek ve göstermeye çalışmak bugün de son derece yanlıştır. Devrimci mücadeleyi taktiksiz bırakmaktan ve MHP'yi güçlendirmekten başka bir sonuç vermez.

AP'nin politikaları sonbaharının son günlerini yaşayan politikalardır. Bugünün dünyasında ve içinde bulunduğumuz bölgenin koşullarında hiç kimse Türkiye'de birlik, barış ve özgürlük düşmanlığıyla ayakta duramaz, saltanat süremez. Rusya'nın karşısında bağımsızlığımızı ve varlığımızı koruyabilmemiz için birlik, barış ve özgürlüğe ihtiyacımız var. Millet köle olmayı kabul etmeyeceğine göre özgürlük düşmanları yıkılacaktır. İki kere iki dört eder gibi bir gerçektir bu. Son Osmanlı sultanları da halka saldırmaktan başka yol bulamamışlardı.

Tahkikat Komisyonu Başkanı Ahmet Hamdi Sancar.

En mutedil profesörler bile Anayasaya aykırı olduğunda birleşiyorlardı

DP'NİN TAHKİKAT KOMİSYONU

VE BİR DİKTATÖRLÜĞÜN YIKILIŞI

2

Muhittin Sirer

Tahkikat Komisyonu iddia, yargı ve infaz yetkilerini eline geçirdi

Demokrat Parti, seçim kanunun getirdiği çoğunluk sistemi üzerine inşa ettiği yeni tür tek parti diktatörlüğünü Tahkikat Komisyonuyla noktalamak istiyordu. Zira önce Demokrat Parti grubunda karara bağlanan ve iki milletvekilinin verdiği önergeyle kanunlaşan Tahkikat Komisyonu kurulmadan önce memleketin siyasi manzarası şöyleydi:

TERTİPLER

29 Nisan 1959'da CHP Uşak'ta bir propaganda hareketi başlattı. İnönü başkanlığındaki CHP heyeti daha Ankara'dan ayrılmadan olaylar başladı. Ankara garına İnönü'yü uğurlamaya gelen halka polis saldırdı. Kafile Uşak'a vardığında DP İl Başkanı Eşref Öğün kalabalığa çay bardağı fırlattı. Bardak İnönü'nün yanında duran bir gazeteciye isabet etti. Kavga çıktı. Ertesi günü CHP heyeti Uşak'ı terkedecekken DP'liler etraflarını sardı. İsmet İnönü başına bir taş gelerek yere düştü. Kalktı ve DP'lilerin üstüne yürüdü. Arbede çıktı. İzmir'e gelen CHP kafilesini halk "Hürriyet! Hürriyet!" diye bağırarak karşıladı. İzmir Valisi Kemal Hadımlı İçişleri Bakanının talimatıyla siyasi parti kongrelerini yasakladı. 3 Mayıs 1959'da Cumhuriyet tarihinde ilk defa gazeteler beyaz sütunlarla çıktılar. Neşir yasaklarını bildiren gazeteler dahi toplatıldı. İzmir'de Demokrat İzmir gazetesini tahrip ettiler, camlarını kırdılar.

İzmir'den İstanbul'a geçen İnönü'nün yolu Topkapı'da saldırganlar tarafından kesildi. Bir binbaşınının müdahalesi olmasaydı, İnönü öldürülebilirdi.

Ankara'da, Çanakkale'de, Konya'da, Kayseri'de tertipler birbirini izliyor, CHP'lilerin ve CHP yöneticilerinin can güvenlikleri dahi korunmuyordu. DP'li İbrahim Arvas, Diyarbakır'da yaptığı bir konuşmada, "Bir fesat ve melanet yuvası haline gelen CHP'yi kapatın" diyebiliyordu.

DİKTATÖRLERİN GEREKÇESİ

Durum çok açıktı. Bayar-Menderes diktatörlüğü kendinden başkasının sesini duymak istemiyordu. CHP ve basın buna karşı geldiği için diktatörlüğün hışmını çekiyordu. Direnme ile karşılaşınca da çılgına dönüyordu.

Tahkikat Komisyonunun kuruluş gerekçesi de işte bu durumdu. CHP ve basın, diktatörlüğün yerleştirilmesine karşı direniyordu. Öyleyse yokedilmeliydiler!

DEMOKRASİYE BAKIN!

Toplumsal muhalefeti bastırmak amacıyla Tahkikat Komisyonu kurulduktan sonra bir de 27 Nisan 1960'da Saffet Erenot, Reşat Akşemsettinoğlu, Muzaffer Ünal, Hüseyin Ortakçıoğlu'nun teklifiyle bu komisyona olağanüstü yetkiler verildi.

Asıl ilginç olan ve her türlü hukuk kavramını ayaklar altına alan bu yetki kanunudur. Bu kanuna göre CHP'yi ve basını susturmak isteyen Tahkikat Komisyonu hem savcı, hem hakim, hem de cezaevi müdürüdür. Bu komisyonu denetleyebilecek ne hukuki, ne yürütmeci, ne de başka bir mercii yoktur. Meclis bu komisyonun kararlarını bozamaz. Komisyonun dediği dedik, çaldığı düdüktür. Bu komisyon en büyük güçtür. Bütün yetkiler elindedir. Artık bundan daha güçlü bir yürütme olamaz. Meclisin üstündedir. Hükümetin üstündedir. Anayasanın üstündedir. Hatta devletin üstündedir.

TEK ELDE TOPLANAN YETKİLER

Tahkikat Komisyonuna verilen ibret verici yetkilere bir göz atalım:

"MADDE 1)Türkiye Büyük Millet Meclisi Encümenleri ve naip olarak vazifelendirecekleri Tali encümenler, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu, Askeri Muhakeme Usulü Kanunu, Basın Kanunu ile diğer kanunlarda Cumhuriyet Müddeiumumisine, sorgu hakimine, sulh hakimine ve askeri adli amirlere tanınmış olan bilcümle hak ve selahiyetleri haizdir."

"MADDE 2)Türkiye Büyük Millet Meclisi Tahkikat Encümenleri;

a-Tahkikatın selametle cereyanını temin maksadıyla her türlü neşriyatın yasak edilmesine,

b-Neşir yasağına riayet edilmemesi halinde mevkute veya gayrimevkutenin tabı veya tevziinin menine,

c-Mevkute veya gayrimevkutenin toplatılmasına, mevkutenin neşriyatının tatiline veya matbaanın kapatılmasına,

d-Tahkikat için lüzumlu görülen veya sübut vasıtalarından olan her türlü evrak, vesika veya eşyanın zaptına,

e-Siyasi mahiyet arzeden toplantı, hareket, gösteri ve emsal faaliyetler hakkında tedbir ve karar almaya,

f-Tahkikatın selametle intacı için lüzumlu göreceği bilcümle tedbir ve kararları ittihaz etmeye ve hükümetin bütün vasıtalarından istifade eylemeye dahi selahiyetlidir."

"MADDE 3)Türkiye Büyük Millet Meclisi Tahkikat Encümenlerince ittihaz olunan tedbir ve kararlara her ne suretle olursa olsun muhalefet edenler bir seneden üç seneye kadar ağır hapis cezası ile cezalandırılırlar."

(...)

"MADDE 5)Türkiye Büyük Millet Meclisi Tahkikat Encümenlerinin yaptığı tahkikat gizlidir."

(...)

"MADDE 9)Türkiye Büyük Millet Meclisi Tahkikat Encümenlerince ittihaz olunan kararlar veya tedbirler kati olup aleyhine itiraz olunamaz."

YARIN: Tahkikat Komisyonu tenkil isteyenlerin anlayışını temsil ediyordu

Gençlik

YORUM

Başarıya ulaşan siyaset

Ali Tablacı
DGBF Genel Başkanı

Yazıma konu olan olaylar Kayseri liselerinde yaşandı. Bu şehrimizde öğrenim özgürlüğü ve can güvenliği Ülkü Yolu Derneği (ÜYD) adlı faşist zorbalarca ortadan kaldırıldı. Bu faşist çete, saldırılarını vali-emniyet ve okul idarelerinden aldığı destekle yürüttü. Bunun sonucunda Kayseri'deki 5 liseden 3'ü, (Sanat Lisesi, Kayseri Lisesi, Ticaret Lisesi) faşist işgal altına girdi. Öğrenciler üzerindeki baskılar arttı. Bütün saldırılara rağmen iki lise ise işgal altına girmedi. Bunlar Fevzi Çakmak ve Argıncık Liseleridir.

Peki ÜGD kısa zamanda üç okulu nasıl işgal etti?

Bunu açıklayabilmek için kısaca geçmişe bakmakta yarar var. Ecevit'in iktidarda olduğu dönemde faşistlerin Kayseri'de hiç bir etkileri yoktu. Kendilerine solcu diyen bazı gruplar ise okulları "kaleleri" ilan ettiler. Bu gruplar öğrenciler üzerinde baskı uygulamaya, zorla boykot ve forum yaptırmaya, çeşitli fikirlerin etkisindeki gençleri, kendilerine karşı çıkanları dövmeye ve okullardan atmaya çalıştılar. Kısacası "Okullarda bizi dinleyen okur, dinlemeyen okuyamaz" dediler. Duvarlarda "Kayseri Lisesi, devrimcilerin kalesi" sloganı sık sık görüldü. Bunu zamanın iktidarından gördükleri himaye ile yürütüyorlardı.

Demirel hükümetinin kurulması üzerine ise bu gruplar bir fiske bile yemeden 5 gün içinde pılıyı pırtıyı toplayıp okulları terk ettiler. Gençliği ise ÜYD'li faşistlerin terörüne bıraktılar. Kendileri büyük bir umutsuzluk, karamsarlık içine düştüler. İki grubun da dayandığı temel iktidarın desteğiydi. Yapılanlar ise uzun boylu farketmiyordu.

Kayseri deneyi bir kez daha gösterdi ki sahte solcu grupların zorbalık siyaseti, kolay günlerin, iktidar desteğinde çalışmanın siyasetidir. Geniş öğrenci kitlesini her şart altında birleştirerek mücadeleye seferber edecek siyaset değildir onlarınki.

Peki iki lise neden farklıydı?

Bu iki lisede diğer üç liseye göre daha çok ÜYD'li vardı. Daha çok saldırı oluyor, bazı polisler de okul içindeki devrimci öğrencileri dövüyorlar, önderler tehdit ediliyordu. Tüm baskılara rağmen öğrenciler yine de direniyordu.

Daha önceki iktidar döneminde bu iki lisede huzurlu bir öğrenim sürüyordu. Farklı fikirdeki öğrenciler fikir mücadelesi veriyordu. "Durup dururken faşist dövme" türünden maceracı eylemlere Devrimci Liseliler Birliği üyesi gençler itibar etmiyor, dostça tartışma ortamını hayata geçirmeye çalışıyor, sınıflarda toplantılar düzenliyorlardı.

Öğrenciler foruma ve boykota zorla sürülmüyordu. Öğrenim düzenliydi. Okulda demokrasi ve dostluk ortamı vardı. Öğrencilere yönelen baskılara ve saldırılara karşı en önde mücadele edenler ise DLB yönetici ve üyeleriydi. Saldırganlar kulağından tutulup sınıf sınıf dolaştırılıyor ve teşhir ediliyordu. Direnmenin zeminini de bu, çoğunluğu birleştiren eylemler oluşturuyordu.

Demirel iktidarı döneminde de bu durum devam ediyor. Faşist saldırılara karşı öğrenciler direniyor, okulları terk etmiyorlar. Maceracı grupların teslimiyet siyasetine karşı ise Devrimci Liseliler Birliği saldırılara karşı herkesin birleşmesini savunuyor.

İlgi çekici olan nokta maceracı solcu gruplardan bazı kişiler, daha güçlü bir zorba olarak görünen ÜYD'ye katıldılar. Bazı ÜYD'liler ise solcu gibi görünerek Dev-Sol gibi bazı grupların içine girdiler. Yurdumuzun çeşitli illerinde bu tip katılmalar görülüyor.

İşte sahte solun maceracı siyasetinin teslimiyete dönüşmesi ve DLB'nin "Şebekesi olan her öğrenci okula girebilsin, öğrenciler arasında dostça fikir mücadelesi yürütülsün" siyaseti. Okullarda faşist saldırılara karşı gençliği birleştirmenin yolunun hangi siyasetten geçtiğini artık hayat gösteriyor. İşgalleri ortadan kaldıracak güç de bu siyasettir.

Biz, sahte solun etkisinde kalan öğrencilerin bütün bu deneyleri değerlendirerek, hatalı ve yenilgiye götüren siyasetleri terketmelerini, ÜYD'li faşistlerin saldırılarına karşı gençlik kitlesiyle birleşen direnme çizgisi izlemelerini, teslimiyeti terketmelerini istiyoruz.

Partizanlık ve faşist baskılar yüzünden Buca Eğitim Enstitüsü huzursuz

A.ŞÜKRÜ BÜYÜKER

İzmir Buca Eğitim Enstitüsünün binlerce öğrencisi AP hükümetinin partizanlığı ve MHP'li öğretmenlerin baskıları yüzünden mağdur duruma düşüyor.

Demirel hükümeti göreve başladıktan sonra ilk önce müdür başta olmak üzere 80 kadar öğretmeni "kadro fazlalığı" nedeniyle görevden aldı. Bu gerekçeye rağmen MC döneminde okulu karıştırmasıyla tanınan birçok MHP'li öğretmen göreve atandı. Kadro fazlalığı olduğunun söylendiği okulda öğrenciler ise boş geçen derslerden yakınıyorlar. Okulda öğretmensizlik yüzünden boş dersi geçmeyen tek bir öğrenci, tek bir bölüm bulunmuyor Öğretmeni olmadığı için ikinci dönem derslerine hiç öğretmen gelmeyen, birçok dersten sorumlu tutulan, öğretmenden tek bir saat ders dinlemeden sınava girmek zorunda bırakılan yüzlerce öğrenci bulunuyor.

ÖĞRETMENLERİN GÖREVLERİ ENGELLENİYOR

AP hükümetinin işbaşına gelmesiyle sürülen birçok öğretmen yerinden yurdundan edilmekle kalmıyor, öğretmenlik yapmaları da engelleniyor. Depo tayinleri yapılarak görevden alınan öğretmenler bir başka yerde de görevlerini sürdüremiyor, kahve ve parklarda zaman öldürmeye mecbur ediliyor. Görevden alınan öğretmenlere maaşların İzmir Kız Lisesi ve Karşıyaka Lisesinden verileceğinin söylenmesine rağmen kendilerine görev yeri bildirilmiyor. Depo tayinleri sonucu yüzlerce öğretmen eli boş durumda aylardır göreve başlamayı bekliyor.

ENSTİTÜDEKİ FAŞİST BASKILAR

Okula yeni alınan MHP'li öğretmenlerin ise yaptığı CHP döneminde okula kaydolan öğrencilere diş bilemek MHP yanlısı bazı öğretmenler ise öğrencileri derslerindeki başarısına bakmadan, ne görüşte olursa olsun herkesi sınıfta bırakmakla, mezun etmemekle, okuldan atmakla tehdit ediyorlar. Bir öğretmenin ise MHP'li olduğunu açık açık söyleyerek bir derste bütün öğrencilere "1" notu verdiği söyleniyor.

ÖĞRENCİLER SINAVLARDA İKİ ATEŞ ARASINDA KALIYOR

Okulda öğrenciler içindeki huzursuzluk giderek yayılırken 20 Mayısta sınavlar başlıyor. Enstitünün 3 yıllık öğrencileri bir yandan MHP'li hocaların not tehditlerine, bir yandan da sahte solcu grupların sınavları boykot etme çağrılarına maruz kalıyorlar. Öğrencilerin eğilimine rağmen, boykot kararı alan gruplar zorla eylemi yapmaya kalkışıyorlar. Sınavları boykot etmenin kendilerine hiç bir yarar getirmeyeceğini, aksine bir sınav hakkının yanacağını gören öğrencilerin büyük çoğunluğu ise boykota rağbet etmiyor.

Üç gün sonra siyasetlerinin başarıya ulaşmadığını gören maceracı gruplar da bu eylemden vazgeçerek, kendileri de sınava girmek zorunda kalıyorlar.

Gelişmelerle ilgili olarak görüşünü aldığımız öğrenciler ise maceracı eylemleri başarısızlığa uğrattıkları gibi Buca Eğitim Enstitüsünü MC dönemindeki duruma getirmek isteyenlere de izin vermeyeceklerini belirtiyorlar.

B.A.L'nin geleneksel yayın organının bu yıl yayınlanan tek sayısının kapağı.

Bornova Anadolu Lisesi dergisi, bu yıl güçlüklerle yayınlandı

İZMİR (ÖZEL)

Yıllardır yayınını aralıksız olarak sürdüren İzmir Bornova Anadolu Lisesi yayın organı, bilim, sanat, eğitim dergisi, bu yılki ilk ve son sayısını ancak mayıs ayı içinde yayınlayabildi.

Bornova Anadolu Lisesi dergisinin yayın kolu bu yılki sayıyı çeşitli güçlüklerden dolayı bir ay yayınlayabildiğini açıkladı. Derginin yayın hayatında karşılaştığı güçlüklerin arasında Bornova Cumhuriyet Savcılığınca açılmış olan bir soruşturma da bulunuyordu. Ancak dergi bu davadan yüzünün akıyla çıktı.

DERGİDE YER ALANLAR

Lise öğrencilerinin çabalarıyla çıkan derginin 1980 yılı sayısında "Yıllardır süren okul geleneklerimize sahip çıkalım", "Tito'nun ardından", "Kadınların kurtuluşu", "Sanatçı Erkan Yücel ile söyleşi", "Özel dersaneler", "Arabesk üzerine", "Afganistan'ın işgali" gibi konularda yazılar ayrıca öğrencilerin çeşitli konulardaki fikir yazıları, şiirler, öyküler ve incelemeler yer alıyor.

forum

GENÇLİK SERVİSİ

Forum köşemizde bu hafta da Trabzon ve Karadeniz Teknik Üniversitesi ile ilgili olarak bir okuyucumuzun gönderdiği mektubu yayınlıyoruz. Soru, öneri ve mektuplarınızı bekliyoruz.

"TRABZON, ÜYD VE YÖNETİCİLER"

Trabzon Karadeniz Teknik Üniversitesi 20 Mayıs günü öğrenime başladı. KTÜ, bir süre önce okulun çevresinde bulunan Kalkınma Mahallesinden öğrencilere ve öğretim üyelerine yapılan saldırı sonucu can güvenliği olmadığı gerekçesiyle kapatılmıştı.

KTÜ'nün açılışından birkaç gün sonra ise gazetede şu haberi okudum:

"ÜYD İkinci Başkanı Ekrem Çamaş, KTÜ Mimarlık Fakültesine 28 Mayıs gecesi saat 01.45 sıralarında bomba yerleştirirken bombanın patlaması sonucu öldü, arkadaşı Tevfik Çetin Ünsal ise ağır yaralandı, Mahmut Kaya adlı bir komando da gözaltına alındı."

Bu haberi okuduktan sonra KTÜ'den arkadaşlarımın geçmiş yıllarda anlattıkları bazı olayları hatırladım. Size de aktarayım:

Şimdiki adı ÜYD olan eski ÜGD'nin yöneticilerinin hepsinin bir olayla ilgisi olduğu için derneğin yönetim kurulu feshedilmiş, yerine yeni yöneticiler atanmış. Eski yöneticilerin durumu şöyle:

ÜGD Başkanı Ahmet Önde cinayet işlemekten,

ÜGD İkinci Başkanı Ufuk Sarı cinayet planlamaktan tutuklu,

ÜGD Yönetim Kurulu üyesi Hasan Yıldıran otobüs kurşunlamaktan aranıyor.

İşte yöneticilerin meslekleri bunlar. Suçları bu kadarla da kalmıyor. Bu derneğin içinde yatıp kalkan ve beslenen Mikdat Şimşek, Doç. Necdet Bulut'la birlikte 7 kişinin katili olmaktan yakalanıyor. Sanık ifadesinde "Ülkücü hareketi örgütlemekle görevli Mustafa Seyhan silahları verdi, öldürün dedi" diyor. ÜGD'nin eylemlerinden bir kısmı bunlar. Herhalde Trabzonlular Ülkü Ocakları Derneğinin (ÜOD) faaliyetlerini de daha iyi bilir, açıklarlar.

Trabzon'daki komando saldırıları Fatih Eğitim Enstitüsünün yolu üzerinde bulunan bu cinayet derneğinden sürüyor. Atapark civarını da işgal eden saldırganlar KTÜ'ye saldırılarını sürdürüyorlar. Öğretim üyelerinin otomobillerini kundaklıyor, İTİA'yı işgal ediyor, zorla Hergün gazetesi satıyor, Dev Gör adlı derneği basıp 3 genci öldürüyorlar. Pol-Bir'li polislerin de desteğini alıyorlar.

Bu cinayet ve saldırı örgütü şimdi de Ülkü Yolu Derneği adını almış. Ama yurtsever savcı Doğan Öz'ün katili İbrahim Çiftçi'nin bu derneğin kongresine mesaj göndermesi bile yüzlerinin beklenenden daha da çabuk açığa çıktığını gösteriyor.

Trabzon'un özgürlükçü gençliği bu zorbaların yaptıklarını bir bir suç dosyalarına yazıyor ve bu örgütü tarihin çöp sepetine atmaya hazırlanıyor. Bu arada gençliğin en önemli isteklerinden biri de adli mercilerin bu cinayet örgütü hakkında harekete geçmesi.

Bir Okuyucu (Adı bizde saklı)

Açıkça
DOĞAN YURDAKUL

Şikayet

Sayın Maliye Bakanımız,

Gazetelerden okuduğumuza göre "Halk zamlar az diye şikayet ediyor" demişsiniz.

Şikayet ne kelime? O kadar az zam yapıyorsunuz ki, neredeyse bir gün kederimizden intihar edeceğiz.

Bazı vatandaşlar size "Eriğin kilosunun 80 lira olduğu bir ülkede, şekerin kilosunun 40 lira olması azdır" demişler.

Doğru ama eksik söylemişler. Şekeri erikle kıyaslamamak lazım. Yarın öbürgün eriğin fiyatı düşebilir, şimdi yeni çıktı da ondan o kadar. Asıl şöyle demeliydiler: "Soğanın kilosunun 100 lira olduğu ülkede şeker 40 lira olur mu?". Bu kadar eşitsizlik olur mu efendim?

Sanayi Bakanı "Şekere zam yok" demişti. Çok kızdık. Bu kadar da zamsızlık olmaz diye isyan edecektik ki, neyse şekere zam geldi. Ama bu sefer de çıka çıka 40 liracığa çıktı.

Vallahi ayıp oluyor, ağzımızın tadı bozuluyor.

Zam yapılacağını duyuyoruz. Oh ne güzel, yaşasın, yakında iğneden ipliğe herşeye zam gelecekmiş diye çoluk-çocuk bayram ediyoruz. Ardından, sevincimiz kursağımızda kalıyor. Bir açıklanıyor ki, zam diye ufacık birşey yapmışsınız.

Mesela şu çay.

Tuttunuz 10 liradan 25 liraya çıkardınız, hiç olacak iş mi? İnsan çıkardı mı şöyle 75-80 liraya çıkarmalı ki ağzımızın tadıyla demli bir çay içelim.

Bir çay bir simit geçen ay 10 lira idi, bu ay 20 lira. Bu kadar düşük zam olur mu? Artık bir çayla simiti bile şöyle zevkle yiyip, içip, "Oh canıma değsin, ne güzel zamlı çay" diyemeyecek miyiz?

Ankara'da son günlerde hiç sigara bulunmuyor. İnşallah zam gelecektir de ondan bulunmuyordur diye dua ediyoruz. Elde kalmış birkaç paket vardı, onları da imha ettik. Aman zam gelecekmiş, eski kötü fiyattan alınmış sigaraları içmeyelim diye. Ama bakın buna da öyle ufak tefek bir zam yapacaksanız hiç yapmayın. Eğer filtreliyi 100, filtresizi 50 liradan aşağı yaparsanız bu sefer gerçekten çok bozuluruz. Haberiniz olsun, eğer düşük bir zam yapacak olursanız sırf sizi protesto etmek için sigarayı bile bırakabiliriz.

Geçen ay benzine yine zam yaptınız. Topu topu beş lira. Yani gerçekten bu işin altında bizleri üzmek için bir kasıt yattığını düşünmeye başlıyoruz. Bakın yaz geldi, turizm mevsimi açıldı. Ülkemize gelen yabancılara çok ayıp olacak. Benzine bu kez şöyle okkalı bir zam yapmalısınız ki ülkemizin şöhreti artsın. Milletçe sizlerden böyle bir büyüklüğü bekliyoruz.

Yeri gelmişken her iki İçişleri Bakanımızdan ve Başbakanımızdan da şikayetimiz olduğunu belirtelim.

Malum anarşi konusu.

Gerçi iktidara geldiğinizden beri anarşi de hafif bir artış oldu. Ölü sayısı günde 10'a kadar çıktı. Ama yetmez efendim, yetmez. Biz sizden çok daha fazlasını bekliyorduk.

Bu anarşistlerde mi iş yok, yoksa siz mi kışkırtmasını beceremiyorsunuz, bir türlü anlayamıyoruz. O kadar gayret etmenize rağmen Gün Sazak'ın ölümünden sonra bile, MHP'liler üzüntülerinden üç günde ancak 32 kişi öldürebilmişler. İnsan Genel Başkan Yardımcısının öldürülmesine bu kadar az mı üzülür canım? İnsan intikam duygularını körüklemek için elinden geleni yapan büyüklerini bu kadar mahcup eder mi?

Bu konudaki şikayetlerimizin de gerekli mercilere iletilmesini rica ediyoruz.

Bakırköy'den en derin saygılarımızla.

HAKYEMEZ HAKKI'NIN MACERALARI
ERHAN YALVAÇ

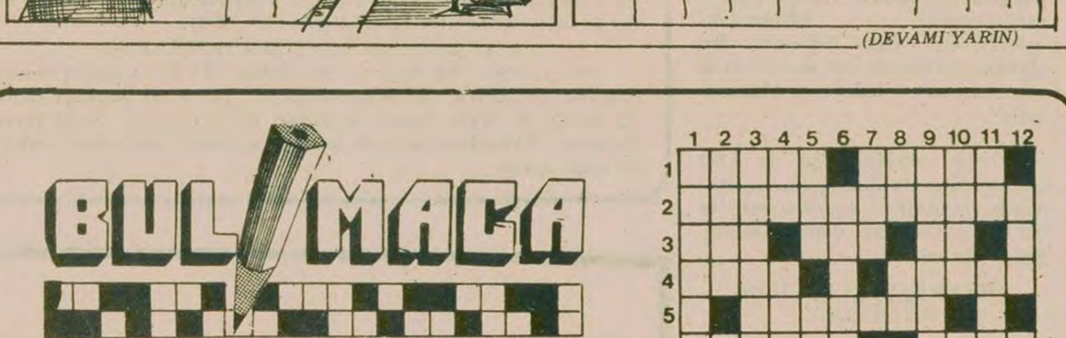

(DEVAMI YARIN)

SOLDAN SAGA– 1) Fabrikalarda üretilen parça sayısına göre üçretlendirme sistemi–Tüzük, yönetmelik 2) Sürekli kuzey doğrultusunda olan parlak yıldız 3) TERSİ bir müzik aleti–Şenliklerde caddelere kurulan süslü kemer–En kısa zaman parçası 4) TERSİ örtmek için kullanılan şey–Havai 5) Bir Güney ilimiz 6) Bir çiçek–Yürüyerek yol alan 7) TERSİ bir harfin okunuşu–TERSİ kimyada berilyumun simgesi–TERSİ bir sayı 8) Resmilik-Büyük erkek kardeş

YUKARIDAN AŞAĞIYA– 1) Ecevit'in seçim propagandalarında en çok vaadettiği şey 2) Bir hayvan–Bir coğrafi bölgemiz 3) Bir demiryolu taşıtı 4) Rutenyumun simgesi–Tedbir 5) Devlet Planlama Teşkilatı'nın kısa yazılışı–Bağlı, bağımlı 6) Hayvanların su içmesi için yapılan yer 7) Seyrek olmayan–TERSİ ilave 8) Paramızın simgesi–Bir nida–TERSİ Türkiye'nin uluslararası trafik işareti 9) Bir tür çay 10) TERSİ bir kişinin ya da bir olayın anısına yapılan yapı–Eski bir medeniyet 11) Bir emir–Demiryolu 12) Hararet Dili, Hint-Avrupa dil ailesinden olan topluluk

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA– 1) Aşık Veysel 2) lıY-Ulu-Yama 3) Amasra-Besin 4) Yad-Süre 5) ramuraT-röK 6) Çıban-rüT-La 7) İkaz-Bono-Ün 8) Kiraz-Kama

YUKARIDAN AŞAĞIYA– 1) Alay-Çim 2) Şımarık 3) ıyadabaK 4) Mazi 5) Vurgun 6) Ela-Ba 7) yU-Saroz 8) Bütün 9) Eyer-Tok 10) Laser 11) Mi-Ölüm 12) Kanakana

İran Kürdistanı'ndaki Urumiye (Rızaiye) bölgesinde, askeri birliklerin ateşi sonucu yakınlarını kaybeden bir Kürt aile.

Süper devletler, İran Kürdistanı'ndaki kargaşadan yararlanmak istiyor

- **İran Kürdistanında KDP, Komela gibi örgütler ve Şah yanlısı güçler faaliyet gösteriyor.**
- **Kürt meselesi çözülmeden İran'da istikrarın sağlanması zor görünüyor.**

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Mart 1979-Haziran 1980. İran Kürdistanı'nda olaylar hiç durmadı. Kürt kuvvetleriyle İran ordusu arasında kimi zaman ateş-kesler yapıldı. Bu sırada yaralar sarılmaya çalışıldı, kentler, köyler boşaltıldı. Ama ya İran jetleri, tankları yeniden bomba yağdırdı, ya da Kürtler hükümet kuvvetlerini öldürdü, olaylar yeniden alevlendi. Geriye binlerce ölü, yaralı, dul, yetim ve milyonlarca liralık hasar kaldı.

Olaylar neden çıktı?

Şubat Devriminden hemen sonra Kürtler, Şah rejiminin yıkılmasıyla belli bir özgürlüğe kavuştular. Yıllardır uğrunda mücadele yürüttükleri talepleri dile getirerek Homeyni yönetiminden bunların gerçekleşmesini istediler.

Bu talepler 8 madde halinde formüle edilmişti. Kürtler özetle, baskıların kaldırılması, toprak sorununun çözülmesi, eğitimin Kürtçe olması ve halkın refah seviyesinin yükseltilmesini istiyorlardı. Homeyni, Ayetullah Talegani başkanlığında bir heyeti Sanandaj'a göndererek incemele yapmasını istedi. Sonuçta Talegani Kürtleri temsil eden bir halk komitesiyle görüştüğünü, anlaşmaya varıldığını duyuruyordu.

ANLAŞMAYA UYMAMA

Ancak Homeyni yönetimi Kürtlerin taleplerini yerine getirmedi, adım adım bu taleplerin tersi yönünde uygulamalara girdi. Çünkü Homeyni yönetimi İslam dini ile milli meselenin çözüleceğini sanıyordu. İslamın ülkede giderek de bütün dünyada sınıfları milliyetlerarası farklılıkları ortadan kaldıracağını düşünüyordu. Bakış açısı böyle olunca da hiç bir mesele çözülmedi. Tam tersine süper devletlerin ve Şah kalıntılarının yararlanacağı bir durum Kürdistan'da kendini göstermeye başladı. Ve bölge kanayan bir yara haline geldi.

İran Kürdistanı'nda birçok örgüt bulunuyor. Şimdi bunlara bir göz atalım.

KÜRDİSTAN DEMOKRATİK PARTİSİ

KDP(İran Kürdistan Demokratik Partisi) daha önceleri Batı yanlısıydı. Ancak 1975'te Kürtlerin yenilmesi ve İran ile Irak hükümetlerinin uzlaşması sonucu parti içinde görüş ayrılıkları başgösterdi. Bu fikirler zamanla güçlendi.

Devrim sırasında KDP güçsüzdü. Şahın devrilmesini sağlayan kitle eylemlerinde önemli bir rolü yoktu. Ne var ki Homeyni yönetiminin Kürt meselesine olumsuz bir şekilde bakması KDP'ye güçlenme fırsatı yarattı. Bugün KDP'nin 25-30 bin kişiyi seferber ettiği söyleniyor.

KDP'nin güçlenmesinde başka bir etken de toprak ağalarının rolüdür. Şahın yıkılmasından sonra iktidar boşluğundan yararlanan bazı toprak ağaları, bölgede tam bir derebeyi gibi hareket ediyorlardı. Bunlar önceleri Şahın denetiminde olan benzin istasyonları ve diğer işletmeleri kendi hesaplarına çalıştırmaya başladılar. Hatta bazı bölgelerde sınır kapılarını bile kontrol ediyorlardı. Ancak Homeyni, otoritesini giderek kurmaya başladı. Bazı ağaların topraklarına da el kondu. Bu durumda ağalarla Tahran arasındaki çelişkiler arttı. KDP işte bu durumdan da yararlanarak, ağaları saflarına çekti.

KOMELA

İran Kürdistan'nda faaliyet gösteren başka bir siyasi grup da Komela'dır (İran Kürdistan Devrimci Emekçiler Örgütü).

Komela, ideolojik planda Marksizm-Leninizm ve Mao Zedung Düşüncesini savunuyor. Siyasi planda da iki süper devlete karşı çıkıyor.

Tudeh Partisinin, Moskova'nın Beşinci Kolu, revizyonist ve çürümüş bir parti olduğunu belirten Komela, Kürt emekçilerinin kurtuluşunun ancak İran işçi sınıfı ve diğer halklarıyla beraber olacağını vurguluyor.

Ancak Komela, Homeyni yönetiminin "Amerikan emperyalizmine bağımlı olduğunu" ileri sürüyor. Bu bakış açısıyla hareket eden Komela yanlış değerlendirmeler yapıyor.

Komela, Kürdistan'daki çatışmalara katılışını da şu şekilde izah ediyor: KDP, Kürtlerin haklı taleplerini kullanıp bir kitle tabanı yarattı. Hükümete karşı ayrılıkçı bir hareket yürütüyor. Bu arada Sovyetler Birliği ve Tudeh Partisinden destek görüyor. İşte bu durumda önderliği ele geçirmek, ayrılıkçılığı önlemek ve nihayet KDP'ye inanan kitleyi kazanmak için bu harekete katılmak gerekir.

İşte bu bakış açısıyla Komela yine Moskova yanlısı bir grup olan "Halkın Fedaileri" ile bir cephede birleşti. Kürtlerin dini lideri Şeyh İzzeddin Hüseyni de bu cephe içinde yer aldı. Hüseyni, Komela'nın manevi lideri durumundadır.

Yine aynı düşünceden hareket eden Komela, hem "Halkın Fedaileri"nden Sovyet yapısı silahlar alıyor, hem de "Mücadelemiz için nereden gelirse gelsin silah alırız" diyerek, işi Rusya'dan silah aldırmaya kadar vardırıyor.

ŞAH YANLISI GÜÇLER

İran Kürdistanı'nda bu gruplardan başka devrik Şah yanlıları da faaliyet gösteriyor. Bunların amacı Kürt halkının taleplerini yerine getirmek değil, bu sorunu kurcalayarak, Homeyni yönetimini devirmek ve iktidara yeniden sahip olmaktır. Kürdistan onlar için yeni bir sıçrama tahtasıdır.

Şahın "gözde" generallerinden Oveysi ya da "Tahran Kasabı" Irak üzerinden sık sık İran'a gittiğini, İran-Irak sınırının en ücra köşelerini avucunun içi gibi bildiğini, Tahran yönetimini devirmek için bir darbe planladığını, bunun için İran Kürdistanında bazı temasları olduğunu itiraf ediyor. (Le Figaro Magazine, 3 Mayıs 1980).

Oveysi'nin ayrıca, subaylardan ve diğer Şah yanlısı güçlerden oluşan grupları ABD, İsrail Mısır ve Irak'ta eğittiğine ilişkin haberler yine Batı basınında yer alıyor. Paris Match dergisi, Irak'ta Oveysi'ye bağlı bin kadar subayın bulunduğunu yazıyor. "Toronto Star" gazetesi de Oveysi'nin darbe hazırlığı içinde olduğunu, bunun için ABD ve Mısır'dan destek sağlayacağını ve sürgündeki 7 bin eski subaydan yararlanacağını bildiriyor. (Milliyet, 1 Haziran 1980)

Öte yandan Şahın son başbakanı Şahpur Bahtiyar, Paris Match dergisi muhabirine sık sık Irak'a gittiğini saklamıyor. Bahtiyar sözkonusu dergiye verdiği demeçte şöyle diyor: "Iraklılar Kürtleri silahlandırıyor, sınırdaki aşiretleri teşvik ediyor"(16 Mayıs 1980).

Şah ailesinden birçok kişi, eski rejimin bürokratları, generalleri ve işadamlarından oluşan "İran Kurtuluş Hareketi" de ülke içinde, özellikle Kürdistan'da ve ülke dışında Homeyni rejiminin devrilmesi için caba harcıyor.

ÇÖZÜM

İran'da Kürt milli meselesi çözülmedikçe, bölgedeki Rus kışkırtmasının süreceği, ABD'ye bel bağlayan gerici Şah yanlılarının karşı-devrimci bir darbe gerçekleştirme hayallerinin yaşayacağı ortadadır.

Tahran yönetiminin İran Kürdistanina milli eşitlik, özgürlük, demokrasi ve özerklik tanıması, hem bir azınlık milliyetin taleplerinin tatmin edilmesini sağlayacak, hem de süper devletlerin İran'ın toprak bütünlüğü, milli bağımsızlığı ve milli birliğine karşı giriştiği saldırılara set çekecektir.

Nagadeh kentinde İran ordu birliklerine karşı koymaya hazırlanan iki Peşmerge.

İran Kürdistan Demokratik Partisi içinde yer alan gruplar

- **Hisami-Buluryan grubu Moskova'nın beşinci kolu gibi çalışıyor**
- **Kasumlu grubu Sovyetlere teslimiyet çizgisi izliyor**

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Bugün KDP (İran Kürdistan Demokratik Partisi) içinde çeşitli gruplar yer alıyor. Ancak bunların içinde söz sahibi olanlar şunlar:

KDP Genel Sekreteri Abdurrahman Kasumlu'nun çevresindeki grup.

Kasumlu, Şah zamanında uzun süre Prag'da bulundu. Bir ara da Fransa'da yaşadı. "Avrupa Komünizmi" görüşlerini savunuyordu.

KDP içinde en güçlü grubu oluşturan Kasumlu taraftarları, sözde özerkliği savunuyor, ancak pratikte, İran'dan ayrılmayı amaçlayan güçlerle birleşiyorlar.

Moskova yanlısı güçler 1979 ilkbaharında Doğu Berlin'de yapılan bir toplantıya KDP'nin de katılmasını sağladılar. Toplantıya Türkiye, İran ve Irak'taki ayrılıkçı hareketler katılmış, bölgeye ilişkin stratejiler ve ortak hareket etme olanakları tartışılmıştı. Toplantıya katılan örgütler, Rusya tarafından destekleneceklerine dair söz aldılar.

Kasumlu, 25 Eylül 1979'da, Mahabat kenti hükümet kuvvetlerinin eline geçmeden bir gün önce, bir topluluğa yaptığı konuşmada, "Korkmayın. Gücümüz yetmezse, yenilsek bile, arkamızda bize yardım edecek Rusya var" diyordu. Doğu Berlin toplantısı "meyvalarını" vermişti.

Gerçekten de geçen yılki büyük çarpışmalar sırasında bölgeye gidebilen Batılı muhabirler, KDP'nin Rusya'dan silah yardımı aldığını yazmışlardı.

BEŞİNCİ KOL

KDP içinde bulunan ikinci büyük grubu beşinci kol durumunda olan Kerim Hisami ve Gani Buluryan taraftarları oluşturuyor.

Buluryan daha önce Moskova yanlısı Tudeh Partisinin Merkez Komitesinde üye idi. Daha sonra Buluryan Tudeh Partisinden istifa etti ve KDP'ye girdi.

Kasumlu'dan çok daha aşırı bir şekilde Moskova'ya bağlı olan bu grup, Sovyetler Birliği'nin kontrolünde bir ayrılıkçı hareket yaratmaya çalışıyor.

MİLLİ GÜÇLER

KDP içinde sözü geçen diğer grup ise milli güçlerden oluşuyor. Ancak bunlar diğer iki gruba göre daha zayıf. Bu grup, Tahran yönetimine karşı olur olmaz yerde çarpışma çıkarılmasını istemiyor. Anlaşmazlıkların görüşmeler yoluyla giderilmesini savunuyor.

KDP'nin tabanını milli güçler oluşturuyor. Ancak bu güçler, siyesetlerin tesbitinde ve uygulanmasında, bu dönemde, söz sahibi değiller.

Bu durumda şöyle garip bir durum ortaya çıkıyor: Partinin üst yönetiminde Sovyet yanlısı ve Sovyetlere teslimiyetçi, alt kademelerde ise milli güçler yer alıyor.

Bu partinin daha ne kadar böyle yaşamını sürdüreceği tartışma konusu olabilir. Ve gelecekte, partinin bölünmeye uğraması mümkündür.

"MHP'li...

(Baştarafı 1. sayfada)

tesi tarafından aynı şekilde kaçırılıp işkence edilerek öldürüldü.

"Bu cinayetlerin yanında komandolar okula giren öğrencilere pusu kurdular. Temel Bilimler önünde öğrencilere saldırdılar. Dışarıdan silahlı kişileri okula soktular. Bir silahlı komando güvenlik kuvvetlerince yakalandı.

"MHP'liler zaten uzun süredir Şehremini bölgesini 'kurtarılmış bölge' olarak ilan etmişlerdir. Saldırılar bu bölgeden özellikle de Kayseri Yurdundan yürütülmektedir. Kayseri Yurdunda üstlenen komandolar esnaftan haraç almakta, kahve basmakta, bayi tehdit etmekte ve soygun yapmaktadır. Bu yurt çeşitli suçlardan aranan katillerin barınağı ve silah deposu durumundadır. Bütün bunlar semt halkınca ve güvenlik kuvvetlerince de yakından bilinmektedir.

"Okulda saldırı ve cinayetlere daha önce Kıbrıslı iki devrimci öğrenciyi kaçırıp işkence ederek öldürmekten sanık İsmail Hakkı Uysal ve Nihat Uluslu yön vermektedirler. Kıbrıslı ve Çapalı öğrencilerin öldürülme biçimlerinin aynı olması dikkat çekicidir. Ayrıca Mehmet Sel, Cahit Külünk ve Hayati Arkaz'ın yine Abdi İpekçi cinayeti ile ilgili olarak aranan Mehmet Şener'in kardeşi Hasan Hüseyin Şener'in,Çapa'da işlenen cinayetlerle ilişkili oldukları açıktır. Levent Taşçıoğlu öldürülmeden bir süre önce Cahit Külünk'ün başını çektiği bir grup tarafından ölümle tehdit edilmiş ve dövülmüştü. Saldırganlar okul içinde de Cerrahi Doktoru Kenan'dan ve bazı görevlilerden de destek görmektedirler.

"Emniyet kuvvetlerinin ve dekanlığın ısrarla tedbir alınmasını istememize rağmen, kayıtsız bir tutum almaları canilerin cüretlerini arttırmıştır.

"MHP'li komandoların yeni cinayetler işlemesini engellemek için aşağıdaki önlemler derhal alınmalıdır:

—Kayseri Yurdu kapatılmalı ve Şehremini bölgesindeki katil yuvaları dağıtılmalıdır.

—Çapa Tıp'daki MHP'nin illegal cinayet obası açığa çıkarılmalıdır.

—Kan Merkezi civarındaki duraklarda önlemler derhal alınmalıdır.

—Okul içinde can güvenliği sağlanmalıdır."

Marsa grevi 2 ay daha ertelendi

ANKARA (AA)

TÜRKİYE Gıda Sanayi Sendikası tarafından Marsa Margarin Sanayi Anonim Şirketi işyerinde alınan grev kararı uygulamasını, Bakanlar Kurulu 60 gün daha erteledi.

Bakanlar Kurulunun konuya ilişkin kararı dün Resmi Gazetede yayınlandı.

Türk-İş...

(Baştarafı 3. sayfada)

Tam Süre Çalışma Yasası yeniden düzenlenmeli ve sağlık hizmetinde bulunan doktor ve sağlık personelini özendirici hükümler getirilerek SSK hizmetleri ve hastaneleri işler hale getirilmelidir.

Meclisten geri çekilen Tarım ve Orman Yasa Tasarısı yerine yeni bir tasarı hazırlanmak yerine bu kesimde çalışanlar İş Yasası kapsamına alınmalıdır."

Asgari Geçim İndirimi Tasarısının bir an önce yasalaşması gerektiğini vurgulanan bildiride,bu konuda bütçede doğacak açığın adil bir vergi düzeni ile ve özellikle zirai kazançları uluslararası uygulamalar yönünde vergilendirilmesi yoluyla karşılanması isteniyor. Bu sorunun çözümü için başta CHP olmak üzere bütün siyasi partilerden yardım isteniyor.

Komandolar, bir öğretmeni okul müdürünün odasında dövdüler

ANTALYA (ÖZEL)

ELMALI Lisesine yeni atanan bir öğretmen müdür odasında MHP'li komandolarca dövüldü.

Bir süre önce Antalya'nın Kaş ilçesinden Elmalı Lisesine atanan Fransızca öğretmeni Kemal Süt, göreve başlamak üzere okula gelerek okul Müdürü ve beden eğitim öğretmeni İbrahim Yılmaz'ın yanına çıktı. Fransızca öğretmeni görevi dolayısıyla izin istedi. Ancak okul Müdürü Kemal Yılmaz izin vermeyeceğini açıkladı. Müdür, daha sonra Kemal Süt'ü yeniden odasına çağırarak "Ulan bula bula bu okulu mu buldun?" diyerek komandolara dövdürdü. Çeşitli yerlerinden yaralanan öğretmen Kemal Süt Hükümet Tabipliğine başvurdu. Hükümet Tabibi ise öğretmene rapor vermeyerek birkaç ilaçla başından savdı.

Saldırı Elmalı halkı arasında büyük bir tepkiyle karşılandı.

Davadan dönen...

(Baştarafı 1. sayfada)

belirtmek istiyorum. Ben TİKP teşkilatı tarafından tehdit edilmedim. MHP benden bu imzalı ifadeyi tehdit ile alarak, TİKP yöneticilerini töhmet altında bırakmak istemektedir. Aynı zamanda beni kendileri vuracak, suçu TİKP'ye yükleyecek ve davadan dönen birini temizleme fırsatı bulacaktır. Fakat MHP'nin oyunları artık kimseyi korkutamaz" dedi.

Adnan Özçiftçi, basın toplantısında, MHP Genel Merkezinde kendisine zorla kağıt imzalatanların üç kişi olduğunu, bunlardan birinin MHP Ankara İl Gençlik Kolları Başkanı ile İl Gençlik Kollarında görevli Mehmet Güçlü olduğunu bildirdi.

Adnan Özçiftçi, başından geçenleri gazetecilere şöyle anlattı:

"1 Haziran 1980 Pazar günü yanımızdaki dairede oturan Halil İbrahim Karakaya adlı MHP'li arkadaş benim MHP Genel Merkezine gitmemi istedi. 'Gitmezsen seni yaşatmazlar' dedi. Ben de zaman kazanmak için MHP Genel Merkezine Halil arkadaşla beraber gittim. Orada içlerinde Mehmet Güçlü'nün de bulunduğu odaya girmemi söylediler. Ben içeri girdim. Bana 'Satılmış ajan gel bakalım.' diye hitap ettiler. Sonra 'para ile mi satın aldılar seni' dediler. Ben anlamamazlıktan geldim. O zaman 'Biz her şeyi biliyoruz, şuradaki ifadenin aynısını yazıp imzalamazsan başına gelecekleri biliyorsun.' dediler. İfadenin özü şöyle:

"14 Mayıs 1980 tarihinde Kızılay'da dolaşırken iki kişi beni tehditle TİKP Çankaya İlçe binasına götürdüler. Oradan Ankara İl binasına getirdiler. Silah tehdidi altında bana yapmamış olduğum şeyleri yapmış gibi göstererek teksir halinde yazdılar ve imzalattılar. MHP'lilerle görüşürsem vuracaklarını söylediler. Can güvencem yoktur. Devamlı takip ediliyorum. Vurulursam TİKP Ankara İl yöneticileri ve TİKP teşkilatı sorumludur. İmza."

BAŞIMA GELECEK HER TÜRLÜ OYUNDAN MHP SORUMLUDUR

Adnan Özçiftçi, konuşmasını şöyle bitirdi:

'Bu ifadeden üç adet yazdım ve imzaladım. Bunları imzaladıktan sonra bana 'yarın işe gitmeyip saat 10.00'da Genel Merkeze geleceksin. Gelmezsen başına gelecekleri biliyorsun' dediler. Bunu Mehmet Güçlü söyledi.

"Oradan ayrılıp eve geldim. Sabahleyin TİKP Ankara İl binasına geldim ve basın toplantısı yapmayı uygun buldum.

"Şu andan itibaren can güvenliğim tehdit altındadır. Benim ve ailemin başına gelecek her türlü oyundan MHP, ÜYD ve onun yöneticileri sorumludur."

FERİT İLSEVER'İN AÇIKLAMASI

Basın toplantısında bir açıklama yapan TİKP Ankara İl Başkanı Ferit İlsever, MHP'nin partilerine karşı bir komplo içinde olduğunu belirterek, bütün MHP'li komandoları, gerçekleri halka açıklamaya çağırdı.

İlsever konuşmasında MHP'nin, kendinden kopmaları önlemek, cinayet çetesi yüzünü görenlerin gördüklerini halka açıklamalarını önlemek için her yola başvurduğunu belirtti.

İlsever, Adnan Özçiftçi'nin kendi iradesi ve isteği ile partilerine geldiğini de açıklayarak, "Bizim hiç bir zaman böyle şeye ihtiyacımız yoktur. MHP'nin amacı partimizi zan altında bırakmaktır" dedi.

İlsever, "davadan dönen" Adnan Özçiftçi'nin tutumunun bütün komandolara örnek olmasını isteyerek, "Bütün MHP'liler onun cesaretinden örnek almalı ve gerçeği halka açıklamalıdırlar" dedi.

İlsever, Adnan Özçiftçi'ye yapılanların, MHP'nin yayın organı Hergün gazetesinde son günlerde partilerini hedef alan yayınla aynı zamana rastlamasına da dikkat çekti. Ve MHP'nin partilerine karşı giriştiği bu komplo ile ilgili olarak Sıkıyönetim Komutanlığına, İçişleri Bakanlığına ve Cumhuriyet Başsavcılığına başvuracaklarını da sözlerine ekledi.

AA'NIN TUTUMU

Öte yandan, Anadolu Ajansının davadan dönen Adnan Özçiftçi'nin basın toplantısını izlemesine rağmen olayı vermemesi dikkat çekti.

Duruşma salonunda müdahil avukata saldıran ETKO militanı Şahin Boru, 8 ay hapse mahkum oldu

ADANA (ÖZEL)

ETKO (Esir Türkleri Kurtarma Ordusu) Davası duruşmasında sanık olarak yargılanan ETKO militanı Şahin Boru, duruşma salonunda müdahil vekili Av. Barış Yiğit'e saldırmaktan 8 ay hapis, 8 bin lira para cezasına çarptırıldı.

ETKO militanı Şahin Boru 25 Nisan günkü duruşmada davaya müdahil olarak katılan Av. Barış Yiğit'e saldırmıştı. Şahin Boru, saldırı olayıyla ilgili yargılanması sonucunda 8 ay hapse ve 8 bin lira para cezasına mahkum oldu.

«MHP, ordu içinde...

(Baştarafı 1. sayfada)

Deniz Assubay Okulunda okumakta iken okulda ülkücü teşkilatı kurdum. Okul içinde çeşitli siyasi faaliyetler yapıyor aynı zamanda dışarıda teşkilatla ilişkimi sürdürüyordum. Askeri okullardaki çalışmamızı MHP İstanbul Gençlik Kolları İkinci Başkanı Yılma Durak yönetiyordu.

"ÜGD adına soygun yapmaya karar verdik. Muzaffer Çiçek isimli arkadaşımla beraber okuldan silah almak için firar ettik ve Gaziantep'e gittik. Oradan 6.35'lik bir tabanca ile geri döndük. Bu ara 7 gün firar ettiğimiz için okuldan atılmamız gerekiyordu. Biz atılmadan okuldan ayrıldık. Ben Ankara'ya geldim. Bu arada yaptıklarımdan pişmanlık duyuyordum. Vicdanımı dinledim ve bir cinayet şebekesi olan MHP'nin içyüzünü halka açıklamaya karar verdim. 22 Nisan 1980 tarihinde kendi isteğimle hiç bir baskı ve zorlama sözkonusu olmadan başımdan geçenleri TİKP Ankara İl binasında yönetici arkadaşlara anlattım. Ve halka açıklanmasında bana yardımcı olmalarını istedim."

MHP VE ÜLKÜCÜ DERNEKLER ASKERİ OKULLARDA GİZLİ TEŞKİLATLANMA YÜRÜTÜYOR

Adnan Özçiftçi öğrencilere MHP saflarına nasıl katıldığını da anlattı. Adnan Özçiftçi Deniz Assubay Okuluna gitmeden önce Site Yurdunda, tekvando çalıştığını, o dönemde çeşitli yürüyüşlere, eylemlere katıldığını, duvarlara yazıya çıktığını söyledi. Özçiftçi, İstanbul'da Deniz Assubay Okuluna gittiği vakit kendisine ilk yardım edenin Ülkü-Bir Beykoz Şubesinde Şükrü Apuhan olduğunu söyledi.

Adnan Özçiftçi, MHP'nin askeri okullardaki faaliyetini şöyle anlattı: "MHP ve ülkücü dernekler orduda, askeri okullarda gizli çalışma yürütüyor ve gizli gizli teşkilatlanıyordu. Okul içindeki çalışmamızda baş destekçimiz coğrafya öğretmeni Teğmen Enver Silsüpür'dü. Dışarıyla irtibatımızı kurar yardıma ihtiyacımız olduğu vakit gerekeni sağlardı. Ayrıca Enver Silsüpür, ülkücü öğrencilere kırık not vermez, sınıflarını geçirir, başka öğretmenlere de bu yönde telkinde bulunurdu.

"Biz okulda gizli bir çalışma yürütürdük, bu bakımdan bize yardımcı olanların dışında kimse bu faaliyetimizi bilmezdi, onun için okul yöneticilerinin de haberi yoktu."

Adnan Özçiftçi devrimci öğrencilere karşı yürüttükleri saldırı ve propaganda faaliyetlerini de şöyle anlattı:

"Önce devrimci öğrencilerin kimler olduğunu tespit ederdik, okulda bir tek devrimci olsa bile o bizim için bir tehlike idi. Onlara baskı yapardık, döverdik, okuldan attırmaya çalışırdık, ayrıca diğer öğrencilere ve kendi taraftarlarımıza onların (devrimcilerin) ajan olduklarını, dışarıdan para aldıklarını, ailelerinin fahişe olduğunu söylerdik."

BAZI YÜZBAŞILARIN VE MHP İSTANBUL SENATÖR ADAYININ VERDİĞİ SEMİNERLER

Adnan Özçiftçi, MHP ve ülkücü derneklerin komandoları eğitmek üzere çeşitli seminerler düzenlediğini de açıklamasında belirtti. Özçiftçi, bu seminerlerin Aksaray'da Türk-Gençlik Vakfında verildiğini ve Milli Hareket Yayınevi sahibi Ahmet Karabacak'ın sorumlu olduğunu söyledi.

Özçiftçi, şöyle devam etti: "Bu seminerlerde ülkücülük ve milliyetçilik propagandası yapılırdı, komünistlerin ülkeyi nasıl bölmek istedikleri, sattıkları anlatılırdı. Seminerleri kimin verdiğini isim olarak bilmezdik çünkü gizli bir teşkilattı, yalnız yüzbaşı, teğmen, asteğmen olduklarını biliyorum. Bir de MHP İstanbul senatör adayı Seyit Ahmet Arvasi seminer verirdi. Bu arada Kuleli Askeri Lisesindeki ülkücü öğrencilerin Çamlıca'da silah talimi yaptıklarını da duymuştum. Bu lisedeki çalışmanın sorumlusu da Peyami isminde bir ülkücü idi."

ÇORUM ÜYD YÖNETİM KURULU ÜYESİ MUSTAFA AMASYALI BENİM TEŞKİLATA GELMEMİ İSTEDİ

Özçiftçi, daha sonra şunları anlattı:

"Okuldan atıldıktan sonra Hüseyin Bakırcı, biraz önce de bahsettiğim MHP İstanbul İl Gençlik Kolu İkinci Başkanı Yılma Durak'ın çetesine girmemi istedi. Ben sordum bu çete de ne yapacaktım. Bana çeşitli soygunlar ve benzeri eylemlere katılacağımı söyledi, ben bunu kabul etmedim, zaten ondan sonra da teşkilattan ayrıldım, martın sonlarında Ankara'ya geldim. Ankara'da bir süre kaldıktan sonra Çorum'a gittim. Çorum da ÜYD Yönetim Kurulu Üyesi Mustafa Amasyalı benim teşkilata gelmemi istedi, 'yoksa davadan döndün mü, uzaklaşıyorsun' dedi. Ben böyle bir şey olmadığını söyledim. 'O zaman niçin gidip gelmiyorsun' diye beni sıkıştırdı."

Adnan Özçiftçi açıklamasında gazetecilerin sorularını da cevapladı. Özçiftçi bir soru üzerine Çorum'da tanıdığı MHP'lilerin isimlerini şöyle sıraladı: Nazmi Keskin (Geçen sene ÜGD İkinci Başkanı idi. Şimdiki görevini bilmiyorum.) Nihat (ÜYD'nin şimdiki Başkanı), Selahattin (ÜYD Yönetim Kurulu Üyesi).

Adnan Özçiftçi davadan döndüğü için can güvenliğinin bulunmadığını söylerken şöyle dedi: "Çünkü biliyorum. Benden önce davadan dönen arkadaşlarımın öldürüldüğünü duydum. Şu anda isimlerini hatırlamıyorum ama mesela bir arkadaşın felç olduğunu biliyorum."

Bu arada bir gazetecinin "Davadan dönenleri vuruyorlar, sen korkmuyor musun?" sorusuna karşılık Adnan Özçiftçi "Biliyorum beni de vurmak istiyorlar. Zaten takip ediyorlar. Ancak ben TİKP've güveniyorum. Beni koruyacaklarına can güvenliğimi sağlayacaklarına inanıyorum." dedi.

Soyguncular...

(Baştarafı 3. sayfada)

kooperatif bekçiliğine atanan ve kooperatifi soymaya kalkışan Ensarioğlu'nun adamları Ali Akkuş ile Mehmet Akkurt'u ortaya çıkaran kişiler oldukları öğrenildi. Böylece, hem soygunu yapanlar, hem de soygun olayını ortaya çıkaranlar birlikte cezalandırıldılar.

YSE 12. Bölgedeki hırsızlık olayları nedeniyle 6 kişinin sürgün edilmeleri, soygun olayının ayyuka çıkmış olmasına bağlanırken, sürgün edilenlerin başında AP Gençlik Kolları eski Başkanı Musa Doğan'ın bulunması soygunun arkasında AP'li çevrelerin bulunduğu iddiasını kanıtlar nitelikte görülüyor.

Irak'ta 12 Türk'ün öldürülmesi ile ilgili görüşmeler başladı

ANKARA (ÖZEL)

HAKKARİ'nin Çukurca ilçesinde ot biçmek için, dün, Irak sınırını geçen 18 Türk köylüsünden 12'sinin, Irak helikopterleri tarafından açılan ateş sonucu öldürülmesiyle ilgili olarak, Türk-Irak heyetleri arasında görüşmelere başlandı.

Çukurca Kaymakamı Başkanlığındaki heyet, Irak'ın İmadiye Kaymakamlığı yetkilileri ile saat 10.00'da 49 numaralı sınır bölgesinde bir araya geldi. 49 numaralı sınır taşından yaklaşık 5-6 kilimetre içerde, daha önce Irak tarafından boşaltılmış olan Bedker köyü civarında, ot biçen 18 Çukurcalı yurttaşa dün, 6 Irak helikopterinden ateş açılmış, 10 yurttaş olay yerinde ölmüştü. 2 yaralı 5 yurttaş geri kaçmıştı.

Belovacıklı: "MHP ile yargı önünde hesaplaşmaya hazırız"

ANKARA (ÖZEL)

CHP Gençlik Kolları Başkanı Hasan Belovacıklı, MHP ile yargı organları önünde hesaplaşmaya hazır olduklarını söyledi.

Ankara'da bir açıklama yapan Belovacıklı MHP'nin kendilerini mahkemeye verme kararına memnun olduklarını, böylece yargı organları önlerinde MHP'nin kirli ve karanlık yüzünü belgeleriyle sergileyeceklerini belirttikten sonra, "MHP yöneticileri birkaç gün içinde öldürülen 32 yurttaşımızın ölümünü doğal bir tepkinin sonucu gibi göstererek niyetlerini açığa vurmuşlardır" dedi.

Gaziantep'te Müftülükçe kurulan heyet, başlık parasını kaldırmaya çalışıyor

GAZİANTEP (ÖZEL)

GAZİANTEP'de başlık parasını kaldırması için Müftü Feyyaz Yaşar'ın da bulunduğu bir heyet merkez ilçeye bağlı köy ihtiyar heyetiyle bir toplantı yaparak Gaziantep'de başlık parasının kaldırılmasını istedi.

Feyyaz Yaşar başkanlığındaki bir heyet 25 Mayıs günü Kırım köyünde merkez ilçeye bağlı köy ileri gelenleriyle yapacakları toplantıda artan hayat pahalılığı karşısında başlık parasının kaldırılmasıyla ilgili görüşmeler yapacak. Artvin ve Rize illerinde olduğu gibi başlık parasının kaldırılması gerektiğini savunan Müftü Feyyaz Yaşar, gençlerin evlenmekte güçlük çektiğini ve başlık parası ödeyemeyen ailelerin çok zor durumda kaldığını belirterek bu konuda her türlü yardıma hazır olduğunu açıkladı

Gaziantep müftüsünün bu girişimi özellikle Gaziantepli bekar gençler ve aileleri arasında büyük memnunluk yarattı. Gençler başlık parasının kaldırılması evlenmemizi kolaylaştıracak bu girişiminden dolayı sayın Yaşar'a minnettarız" dediler.

İran'da Kürtler...

(Baştarafı 1. sayfada)

tılar.

Mahabad'da bulunan İran Kürdistan Demokratik Partisi (KDP), Kürdistan Devrimci Emekçiler Örgütü (Komela) ve diğer Kürt örgütleri, kenti terkedip, terketmeme konusunda tartışıyor. Ancak Mahabad'da güçleri azalan örgütlerin dağlara çekileceği bildiriliyor.

BBC radyosu muhabiri geçen perşembe günü İran hükümet kuvvetlerinin Baneh kentini topçu ateşine tutmasını birçok Batılı gazetecinin civardaki bir tepeden seyrettiklerini bildirdi. Muhabir, kent sakinlerinin kentin daha fazla yıkılmasını önlemek amacıyla, evlerini terkettiklerini belirtti.

Bu arada Kürdistan'daki birçok karayolunun hâlâ Kürtlerin elinde bulunduğunu belirten Batılı kaynaklar, İran hükümetinin bölgeye ağır toplar, asker ve malzeme sevkettiğini kaydediyorlar.

Öte yandan dağlarda bulunan Kürtlerin daha çok geceleri hareket ettiği, silah ve insan gücü kaydırdığı bildiriliyor. Kürtlerin ağır silahlara sahip olduğunu hatırlatan Batılı kaynaklar, İran ordusundan 15 adet "Scorpion" tipi tankı ele geçirdiğini, tankların Kürt örgütleri arasında eşit şekilde paylaşıldığını ifade ediyorlar.

BBC radyosunun haberine göre de Kürtler 250 ile 600 arasında İran askerini esir aldı. Kürt örgütleri içinde yalnızca Komela'nın esirleri elde tutabilecek güce sahip olduğu da Batılı kaynakların haberleri arasında.

İRAN-IRAK ÇATIŞMALARI

Irak ile İran arasındaki son çarpışmalarda en az 30 kişinin öldüğü, 80 kişinin yaralandığı bildirilirken, Dışişleri Bakanı Sadık Kutbzade, İran silahlı kuvvetlerinin "Irak baskınlarına sınırın öte tarafında saldırıya geçerek şiddetle karşılık vermesini" istedi.

Resmi "Pars" ajansı, Irak kuvvetlerinin Kasrı Şirin(Kirmanşah) kentine ağır silahlarla saldırdığını, bir Irak avcı uçağının da Abad yakınlarında İran hava sahasını ihlal ettiğini bildirdi. Uçak İran kuvvetlerinin ateşi sonucu geri dönmeye zorlandı.

Fatsa'da...

(Baştarafı 3. sayfada)

talya İl Yönetim Kurulu Üyesi İsmail Coşkuner ve arkadaşı Mithat Öztürk Armutlu Mahallesinde İGD'li zorbaların saldırısına uğradılar. Saldırı sonucu yaralanan Mithat Öztürk hastaneden 10 günlük rapor aldı.

KAYSERİ'DE

Kayseri'nin Sarıoğlan ilçesi cezaevinde gardiyanları etkisiz duruma getirerek, kaçmaya çalışan bir grup hükümlü, görevli jandarma erini ağır yaraladı. Kayseri İl Jandarma Alay Komutanlığı yetkilileri, toplu kaçma girişiminin güvenlik kuvvetlerince engellendiğini, kaçan 2 hükümlüden birinin de olaydan hemen sonra yakalandığını bildirdiler. Ağır yaralanan jandarma eri Ali Öztürk Kayseri'de tedavi altına alındı.

ÇORUM

Çorum'da sokağa çıkma yasağı devam ediyor. İçişleri Bakanlığından verilen bilgiye göre, şehirde sürdürülen operasyonlar sırasında, sokağa çıkma yasağına uymayan 42 kişi gözaltına alındı. Çorum'da güvenlik tedbirlerinin sürdürüldüğü, ve durumun sakin olduğu belirtildi.

MERZİFON

Amasya'nın Merzifon ilçesinde, dün sabah 6 da kaldırılan sokağa çıkma yasağının saat 19'dan itibaren devam edeceği bildirildi Gözaltına alınan 55 kişiden 4'ü tutuklandı. Ötekiler serbest bırakıldı. İlçede yapılan operasyonlarda da 4 tabanca ele geçirildi, 5 kişi gözaltına alındı.

ESKİŞEHİR'DE

Daha önce, evinin bahçesinde kardeşi sanılarak öldürülen Necmi Keser'in yanlışlıkla vurulduğunu anlayan faşist komandolar, esas hedeflerine yöneldiler. 1 Haziran gecesi saat 20 sularında, sol görüşlü M. Nedim Keser'e saldıran komandolardan Birol Gençel, olay yerinden kaçarken yakalandı. Gençel'in, Necmi Keser cinayeti ile ilişkisinin olup olmadığının araştırıldığı ilgililerce açıklandı. Yine 1 Haziran gecesi komandoların yuvalandığı Sütlüce Mahallesinde, bombalı saldırılar planlayan komandolar, 'Bu mahallede komünistlere yer yok'' diyerek, Eyüp Uysal isimli şahsın evine konserve kutusu içinde yerleştirilmiş dinamit lokumu attılar. Olayda şans eseri ölü veya yaralı olmadığı, fakat maddi hasarın olduğu, görgü tanıklarınca belirtildi.

MHP'nin katliam...

(Baştarafı 1. sayfada)

man Sunacı'nın muhtarlık seçimini kazanması, halkta büyük bir sevinç yarattı.

Salman Sunacı gazetemize, seçimi kazandıktan sonra şu açıklamayı yaptı:

"Mahalle halkı, oylarıyla barış, huzur ve birlik istediğini ortaya koymuştur. Ben de bunu gerçekleştirmeye çalışacağım. Mahalle halkına zevkle, birlik isteğiyle ve eşitçe muamele yapacağım. Alevi ve Sünnilerin birliği için çalışacağım. Hangi görüşten olursa olsun, herkese eşit davranacağım. Mahalllenin her türlü sorunuyla canla başla ilgileneceğim. İlk işim, mahallemizin adını değiştirmek olacaktır. Eskiden mahallemiz Namık Kemal Mahallesine dahildi. Belediye Başkanı Ahmet Uncu'nun yönetimindeki Belediye Meclisi, mahallemizi ayırırken, adını Yavuzselim koydu. Mahalle halkının çoğunluğu Alevidir. Anlaşılan odur ki, mezhep düşmanlığı güden ve halkı bölen faşistler, Kahramanmaraş katliamını yeterli görmüyorlar. Bölücülüğe ve mezhep düşmanlığına devam ediyorlar. Biz Yavuzselim ismini kabul etmiyoruz. Mahallemizin ismini Mustafa Kemal olarak değiştirmeye çalışacağım."

TİKP: "YAVUZSELİM MUHTARLIĞINI TİKP ADAYININ KAZANMASI BÖLÜCÜLÜĞE BİR DARBEDİR"

Kahramanmaraş Yavuzselim Mahallesi muhtarlık Seçimini TİKP adayı Salman Sunacı'nın kazanması üzerine basına bir açıklama yapan TİKP Genel Merkez Basın Bürosu, "'Yavuzselim'de TİKP adayının kazanması bölücülüğe, mezhep kışkırtıcılığına indirilen bir darbe oldu" dedi.

Açıklamada şu görüşlere yer verildi:

"Kahramanmaraş'ın Yavuzselim Mahallesi muhtarlık seçimini Türkiye İşçi Köylü Partisi üyesi Salman Sunacı kazandı.

"Sunacı, MHP adayının 139 oyuna karşı 224 oy aldı. Yavuzselim Mahallesi daha önce Namık Kemal Mahallesi içindeydi. MHP'lilerin muhtarlığı ele geçirebilmek için ikiye böldüğü mahallede umduklarını bulamamaları halk içinde memnunlukla karşılandı. Kahramanmaraş katliamı sırasında MHP'lilerin yoğun saldırılarına uğrayan Yavuzselim'de TİKP'nin adayının kazanması bölücülüğe, mezhep kışkırtıcılığına indirilen bir darbe oldu."

Yıkım yapmak...

(Baştarafı 3. sayfada)

Bu arada dere karşısında yıkılmak istenen evlerin bulunduğu arazinin Kadıköy ilçesi sınırları dahilinde bulunduğu ve bu evlerin geçen sene yıkıldığı, fakat ev sahiplerinin evlerini yeniden yaptığı öğrenildi. Halk arasında arazinin bazı etkili kişilere ait olduğu ve bunların baskısıyla evlerin yıkılmak istendiği söyleniyor.

Dinçer "Hükümet arsalarımızı satışa çıkardığımız için utanmalıdır" dedi

ANKARA (ÖZEL)

YENİ körüklü otobüslerin sefere konmasıyla ilgili olarak, Otobüs İşletmesinde bir konuşma yapan Ankara Belediye Başkanı Ali Dinçer, hükümeti sert dille eleştirdi. "Biz paramız olmadığı halde çalışıyoruz, hizmet götürmeye çalışıyoruz, hükümet de gerekeni yapmak zorundadır" diye konuşan Dinçer, işçi ücretlerinin haklı olarak zamlar karşısında yükseldiğini ancak belediye gelirlerinin yerinde saydığını söyledi.

Ankara Belediye Başkanı şöyle konuştu: "Biz işçilerimizin parasını ödemek için gayret sarfediyoruz. Elimizdeki menkulleri satışa çıkardık. Bu durum hükümet ve devlet için yüz karasıdır, hükümet utanmalıdır."

Dinçer ellerinde şu an 130 milyon lira bulunduğunu ve bununla işçilerin 1 aylık ücreti ile bir ikramiyelerini ödeyebileceklerini söyledi.

DİRENİŞTEKİ İŞÇİLER NE DİYOR?

Dün sabah direnişe geçen işçiler ise "İki aydır maaş alamıyoruz. İki maaş ikramiyemizi ve iki yıldır ayakkabılarımızı alamadık. Hepsini alıncaya kadar direnişimiz sürecek, belediyenin vereceği 1 maaş ikramiye ile 1 aylık ücreti kabul etmiyoruz" diyorlar. Sendika temsilcisi, belediyeye de güvenlerinin kalmadığını söyleyerek, "Belediye bize bu parayı mayısın başında verecekti, vermedi, ellerinde para var herhalde stok ediyor" dedi.

Borç para ile geçinmeye çalıştıklarını söyleyen işçiler "Demirel tabii yiyor, içiyor, biz aç kalmışız umurunda değil" dediler.

Erken seçim konusu, önümüzdeki hafta AP'nin yetkili kurullarında görüşülecek

AP Temsilciler Meclisi erken seçim için temenni kararı aldı

ANKARA (ÖZEL)

AP'nin iki gün süren Temsilciler Meclisi toplantısında erken seçime gidilmesi için temenni kararı alındı. Temsilciler Meclisinin kararı, önce AP Başkanlık Divanında, daha sonra Genel İdare Kurulunda görüşülecek. Genel İdare Kurulunun benimseyeceği görüş ise, partinin Millet Meclisi ve Cumhuriyet Senatosu gruplarının tasvibine sunulacak.

Dün Adalet Partisi Genel Merkezinde bir basın toplantısı yaparak Temsilciler Meclisinin kararını açıklayan Genel Başkan Yardımcısı Yiğit Köker, bu kararın diğer partilere çağrı olduğunu söyledi. Bir gazetecinin "Erken seçim Parlamentodan çıkartılabilir mi?" şeklindeki sorusuna karşılık, MHP'nin erken seçime taraftar olduğunu açıklayan Köker MSP'nin ise sadece tarih konusunda tereddütleri olduğunu söyledi.

AP Genel Merkezince yayınlanan bildiride, "Devletin ve hükümetin ihtiyaç duyduğu kanunların çıkarılabilmesi, önemli konularda Parlamentonun süratle karar alabilmesi için erken seçime gidilmelidir" deniyor.

Bilgiç adaylıktan çekildi

ANKARA (AA)

AP İstanbul Milletvekili Sadettin Bilgiç TBMM'nin dünkü birleşiminde Cumhurbaşkanlığı adaylığından çekildi.

Bilgiç çekilme kararıyla ilgili olarak "Partimin, Cumhurbaşkanını halkoyu ile seçilmesi kararına uyduğum için Cumhurbaşkanlığı adaylığımı geri alıyorum" dedi.

Bilgiç'in adaylıktan çekilmesiyle ilgili olarak TBMM'ye başvurusu şöyle:

"AP, Cumhurbaşkanı seçimini Anayasa tadili ile millete götürmeye karar vermiştir. Değişiklik teklifini de yüce Meclise sunmuştur. Partimin bu kararına iştirak ettiğim için, Cumhurbaşkanı adaylığından çekiliyorum."

Öte yandan İzmir'de yayınlanmaya başlayan "İzmir" gazetesine bir demeç veren CHP Genel Başkanı Ecevit, Cumhurbaşkanlığı seçimi konusunda çok umutlu olduğunu ve Cumhurbaşkanının seçiminden sonra hükümeti düşürmeye yöneleceklerini söyledi.

MHP'nin sine-i millete dönme kararı "dağa çıkmak" anlamına gelmiyormuş!

ANKARA (AA)

MHP TBMM Ortak Grubu tarafından dün yayınlanan bildiride yaptıkları "Sine-i millete dönme" önerisinin CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit tarafından "Dağa çıkma" olarak nitelendirilmesi eleştirilerek, Ecevit'in Türk siyasi hayatından silinmesini milletten isteyecekleri iddia edildi.

Bildiride, grup kararının Ecevit'i telaşa düşürdüğü ifade edilerek, "Ecevit'in millet huzurundaki demokratik hesaplaşmadan kaçmasının mümkün olamayacağı" görüşüne yer verildi.

"Üstündağ: "Çorum'da ve Amasya'da halkın can güvenliği kalmamıştır"

ANKARA (AA)

CHP Genel Sekreteri Mustafa Üstündağ, "Hükümetin, teröristlerin bir kanadını korumasıyla, yurdun pek çok yerinde olduğu gibi, günlerdir Çorum'da ve Amasya'da halkın can güvenliği kalmamıştır" dedi.

Üstündağ açıklamasında şunları söyledi:

"Çorum'da güvenlik kuvvetlerinin önünde parlamenterlere saldırıldığını, saldırıya uğrayan parlamenterler yerine, saldırganların hükümetin beyni yıkanmış görevlilerinden destek gördüğünü söyleyen Üstündağ daha sonra şunları söyledi:

"Dün gece Çorum'da, hükümetin sakat tutumundan cüret alan saldırganlar, açıktan silahlarını sallayarak, tekbir sesleri getirerek, masum yurttaşların evlerine saldırıp, yakıp yıkmışlardır. Çorum'da terör halen bütün kirliliğiyle sürmektedir.

"Merzifon'da bir ihbar üzerine Ülkücü Esnaflar Derneğini arayan Cumhuriyet Savcısı, dernekte bulduğu suçlunun mahkumiyetini istemiştir. Bu nedenle saldırganlar Cumhuriyet Savcısının evini kurşunlamışlardır. Savcı ailesi ile garnizona sığınmış, halen can güvenliği olmadığı için evine dönememektedir.

"Amasya Hacıköy ilçesi yolu, bu hükümetin desteklediği saldırganlar tarafından günlerdir kesilmiş durumdadır. Tahrip edilip, yıkılıp yakılan dükkanların, evlerin sayısı belli değildir.

"Kütahya'da inceleme yapan parlamenter heyetini götüren partimizin şoförüne saldırılmış, kıyasıya dövülmüştür. Kırşehir'de CHP Merkez İlçe Yönetim Kurulu üyesi cadde ortasında dövülmüştür."

CHPli Gazalcı...

(Baştarafı 1. sayfada)

va basmak ve çiğnemek şeklinde uygulandığını söyleyerek, bu işkencelerin halk arasında "Allahsız" Sami diye bilinen Emniyet Müdürü Sami Alhan'ın bilgisi ve gözetimi altında yapıldığını açıkladı.

Solcu gençlere işkenceyle zorla suç yıkıldığını da sözlerine ekleyen Gazalcı şöyle konuştu: "Kadir Afyon adlı 13 yaşındaki bir çocuk işkence sonucu felçli kalmış, şu anda Eğridir Hastanesinde yatmaktadır.

"Bu çocuğun ağabeyisi Abdurrahman Afyon, polisce bir hafta gözaltına alınmış, bu süre içinde elektriğe tutulmuş, arkadan pompa ile hava basılmıştır. Sonra da üzerinde zıplanmıştır. Yetmemiş sabaha kadar kollarından tavana asılmıştır. Şu anda Denizli'de bulunan bu genç, hâlâ topallamakta, başını dik tutamamaktadır. Kendisine bu konuda rapor da verilmiştir."

Halil Işık'a polisin kurşun sıkması sonucu ağzının parçalandığını, Mehmet Kurt'un işkenceden elinin parçalandığını anlatan Gazalcı, işkencelerin Denizli çıkışındaki Bölge Trafik de yapıldığını söyleyerek "Vali ve Savcı bütün uyarılara rağmen önlem almamaktadır. İnsanlık ve Anayasa suçu işleyen bu işkenceciler hakkında hiç bir işlem yapmayan hükümet de en az bu işkenceciler kadar suçludur." dedi.

AP BİNASINA ASILAN PANKART

Öte yandan, 26 Mayıs günü Denizli AP İl binasının hemen yanına AP'lilerce "27 Mayıs'a hayır" yazılı bir pankart asıldığı bildirildi. Aynı binada bulunan AP İl Gençlik Kolu Lokalinde ise "Ekmeksiz yaşarız, hürriyetsiz asla" yazılı bir pankart dikkat çekti.

ÇİÇEK UÇURTMA

osman şahin

Günümüz devrimci sanatında, geleneksel halk sanatından yararlanma

Halkımız yüzlerce yıldan beri sert, acımasız günler gördü, yaşadı. Büyük savaşların, kıtlıkların, ağır siyasi baskıların girdabına itildi. Dili, töresi, gelenekleri yüzünden döğüldü. Kültürü, beğenisi kaba, hor görüldü. Ama halkımız yılmadı. Tarihin her döneminde uğradığı baskı ve zülme karşı direndi. Çetin kavgalar, savaşlar verdi. Halkımızın tarihi bu tür başkaldırı, isyan, ayaklanmalarla doludur. Baba İshak, Şeyh Bedrettin, Pir Sultan Abdal, Celali isyanları, Dadaloğlu, Dersim gibi... Halkımızın "dirlik-düzenlik kavgası" onun sanatına da yansıdı. Yaşanılan koşulları, açlığı, zulmü, sürgünü, kıyımı, savaşı bazan bir kilime nakış olarak dokudu, bazen bir mezartaşına bıçağıyla kazıdı, bazen de yakılan bir ağıdın, türkünün sırtına yükleyerek destanlaştırdı. Bitmez tükenmez bir kin senedi gibi, ağızdan ağıza dilden dile yayarak gelecek kuşaklara devretti.

Bugün ülkemiz kaleme kağıda çekilmemiş bu türden binlerce ağıt, türkü, deyiş, anlatı, masal ve destanlarla doludur. Hemen her köyün canlı bir anlatıcısına, söz ustasına, çağdaş bir Dedem Korkut'una raslamak olası. Bazen ufacık bir türküde, öyküde eski dönemlerin dolaylı sınıf çatışmasının çekirdeğini görürüz. Hemen hepsinde de halkımızın kendine özgü özlemleri, hasretleri, sevdaları yatar. Adına 'felek' dediği bir kurulu düzene karşı içlerinde geliştirdikleri inіltiyi, şikayeti duyarız.

Bugün halkımız için şiir, öykü, roman, masal, destan yazacak bir sanatçı bu zengin kültürün dışında kalamaz. Eskimiş de olsa halkımızın bu kültürünü yakından tanımalı, iyi geleneklerine sahip çıkmalı, onları eleştirel bir yaklaşımla özümleyip yeni baştan "kalıba dökme"liyiz. Ama gel gör ki dün olduğu gibi bugün de geleneksel halk sanatlarımıza karşı acık bir duyarsızlık yaşanıyor. Bunun özünde emperyalizmin çürümüş, yoz kültürünün yıllardır ülkemize akıtılması kadar, halkımız kültürünün de kaba ve hor görülmesi gerçeği yatıyor. Bu tür duyarsızlıklar reddedilmelidir.

Doğada nasıl ki saf altın, saf petrol bulunmuyorsa, bir devrimci sanatçı için de saf şiir, öykü, roman konusu da yoktur. Atılacak verleri vardır, eklenecek yerleri vardır. Ele alınan masal, anlatı, destan ve efsanenin çoğu değişen zaman içinde fosilleşir, zamanın öğütücülüğüne karşı tükenir gider. Tükenmeyen konuların, kıpırdayan, diri yanları ortaya çıkarılmalı, devrimci bir yorumla sanata sindirilmelidir. Halkın ilerlemesini engelleyici, zamanı doldurmuş, eskiye, eskimişe özlem duyuran, okuru güncellikten, yarınlık duygusundan geriye çeken, onun gelişme yönlerini tıkayan, donmuş, ölü yanları atılmalıdır. İşte sözün burasında sanatçıya oldukça zor bir görev düşüyor.

Bu nasıl olacaktır? Bir sanatçı ele aldığı bir masalı, destanı incelerken onun ardından mı gidecektir? Eski olan kültürün her türüne sahip mi çıkacaktır? Kuşkusuz ki hayır. Çünkü yazar sınıfının adamıdır. Kendi dünya görüşünün doğrultusunda olaya yaklaşacak, konunun özünü sakatlamadan, saflığı, otantikliğini bozmadan karışıp "müdahale" etmek zorunda. Olayın yararlı yanları, gelişme süreci, ileriye dönük yanları nereden gelip nereye gidiyor bilecektir. Sonra da günlerce, haftalarca belleğinde taşıyıp kovalayacak, yüreğinde çimlendirip yeşertecek, ona yaşamı değiştirme kaygısıyla yüklü, kıpırdayan, sağlıklı gürbüz bir öz yükleyecektir.

Kuşkusuz tüm bunlar ustaca bir yaklaşımı, derin bir kavrayışı da birlikte getiriyor. Oldukça ağır işçilik isteyen bir çalışma bu. Yazarın şiire, öyküye, romana çekeceği yöreyi, ora insanını iyi tanıması kadar, yazıya dökme çabasıyla ideolojik çabayı da birlikte sürdürmesi gerekiyor. Yoksa ilkesiz, siyasetsiz, neyi niçin, kimin adına yazdığını bilmeden çalakalem bir gidiş fazla uzağa gidemez.

Bugün halkımızın büyük çoğunluğu okuma yazma bilmiyor. Onların bilinçsizliğinden, eğitim-öğretim eksikliğinden feodalizmin ve emperyalizmin gerici yoz kültür koşullandırmasından yararlanarak, halkımızın bu boş sahasına onun adına yazıyorlarmış gibi "yenilik" adına birtakım kötü ürünlerle ortaya çıkanlar olmuştur. Halkımızın kültür ve siyaset eksikliğinden güç alarak, yönlendirici olmayan okuru isteklendirmeyen, yaşama geçirilmez, soyut bir insancılıktan sözedenler de olmuştur. Yaşamın kıpırdayan, asıl devrimci özünü gözardı eden baygın, kişiliksiz sanat anlayışlarını sürdürenler sanat edebiyatla halkımızın arasını ustaca ayırmaya çalışmışlardır. Yazımız onlara değildir. Yaşamı eleştiren, yaşamın içindeki geleceğe dönük iç dinamiği, tutuşmayı yakalamaya çalışan devrimci sanatçılaradır sözümüz.

Günümüz devrimci sanatında, geleneksel halk sanatından yararlanma konusunda söyleyeceklerimiz yalnız bununla kalmıyor. Bir de aşırı şekilcilik sorunu var. Usta bir bahçıvan makasıyla hem meyve ağacına güzel bir görünüm verdirir, hem de dal uçlarındaki meyveye duracak çiçek gözlerini kesip budamaz. Sanatçı da tıpkı bu bahçıvan gibi hem estetiği hem de yararcılığı savunmalıdır. Özden yoksun, salt söz ve yazı ustalıklarıyla işi geçiştirmeye kalkmamalı okura bıkkınlık veren sarkmalara, biçimciliğe düşmemelidir. Sanatçı bunları yaptığı zaman ancak günümüz sanatına zengin, canlı bir damar katabilir.

NAZIM HİKMET'İ ANIYORUZ

Türk şiirinin büyük ismi Nazım Hikmet'i ölümünün 17. yıldönümünde saygıyla anıyor ve iki şiirini sunuyoruz.

ONLAR

Onlar ki toprakta karınca,
suda balık,
havada kuş kadar
çokturlar:
korkak,
cesur,
cahil,
hakim
ve çocukturlar
ve kahreden
yaratan ki onlardır,
destanımızda valnız onların maceraları vardır.
Onlar ki uyup hainin iğvasına
sancaklarını elden yere düşürürler
ve düşmanı meydanda koyup
kaçarlar evlerine
ve onlar ki bir nice mürtede hançer üşürürler
ve yeşil bir ağaç gibi gülen
ve merasimsiz ağlayan
ve ana avrat küfreden ki onlardır,
destanımızda yalnız onların maceraları vardır.
Demir,
kömür
ve şeker
ve kırmızı bakır
ve mensucat
ve sevda ve zulüm ve hayat
ve bilcümle sanayi kollarının
ve gökyüzü
ve sahra
ve mavi okyanus
ve kederli nehir yollarının,
sürülmüş toprağın ve şehirlerin bahtı
bir şafak vakti değişmiş olur,
bir şafak vakti karanlığın kenarından
onlar ağır ellerini toprağa basıp
doğruldukları zaman.
En bilgin aynalara
en renkli şekilleri aksettiren onlardır.
Asırda onlar yendi, onlar yenildi.
Çok sözler edildi onlara dair
ve onlar için:
zincirlerinden başka kaybedecek şeyleri yoktur,

Yaşamaya Dair 1

Diyelim ki hastayız
hem de ağır
hem de ameliyatlı.
yani beyaz masadan
kalkmamak ihtimali de var.
Duymamak mümkün değilse de biraz erken gitmenin
kederini
biz yine güleceğiz anlatılan Bektaşi fıkrasına,
hava yağmurlu mu diye bakacağız pencereden,
yahut da yine sabırsızlıkla bekleyeceğiz
ajans haberlerini...

Diyelim ki dövüşülmeye değer bir şeyler için,
diyelim ki cephedeyiz,
orada daha ilk hücumda, daha o gün
yüzükoyun kapaklanıp ölmek de mümkün
Acı bir hınçla bileceğiz bunu,
ama yine de çıldırasıya merak edeceğiz
belki yıllarca sürecek olan savaşın sonunu...

Diyelim ki hapisteyiz,
yaşımız da elliye yakın,
daha da on sekiz sene olsun açılmasına demir kapının
Yine de dışarıyla beraber yaşayacağız,
İnsanları, hayvanları, kavgası ve rüzgarıyla,
yani duvarın arkasındaki dışarıyla...
yani nasıl, nerde olursak olalım
hiç ölmeyecekmiş gibi yaşanacak...

Yaşamaya Dair 2

Bu dünya soğuyacak,
yıldızların arasında bir yıldız
hem de en ufacıklarından,
mavi kadifede bir yıldız zerresi yani
yani bu koskoca dünyamız.

Bu dünya soğuyacak günün birinde,
hatta bir buz yığını,
yahut ölü bir bulut gibi de değil
boş bir ceviz gibi yuvarlanacak
zifiri karanlıkta uçsuz bucaksız...

Şimdiden çekilecek acısı bunun
duyulacak mahzunluğu şimdiden,
böylesine sevilecek bu dünya
YAŞADIM diyebilmek için...

Doğan çocuk ve ana

doğurganlığına ağlamakta kadınım,
kapalı kapıların eşiğinde.
memesini somurmakta anasının
iki aylık kucağında bir çocuk,
kaçamak kaçamak ağlıyor,
kucakta çocuk
gelmekte olanı ve yürüyeni...

bir dal kırılıyor beklenmedik yerimizden
yanılmadık, güneşi çamurlamışlar
kerpiç duvarlar arasında karanlık
ve sessizliğe bürünen akşamlığında evlerin.

gündüzleri mağaralara gömmüşler,
ağlamakta kucağında kadının,
iki aylık bir bebek
sömelekte çocuk,
yolda yürüyeni
ve gelmekte olanı....

Mustafa BARDAK
(Osmaniye/Adana)

Budur yaşamak dediğin

-Yurtsever öğretmen H. Namık
Durunun anısına

Yaşamak dediğin Namık ustam
Tuz ekmek sofrası.
Biraz sevda, çiçek, ağıt filan.
Polis copu, faşist kurşunu,
Pusular, kahpe tuzaklar.
Biraz şiir, gurbettik, ekmek derdi.
* * *
Bebelerin sevinci yaşamak dediğin.
İnsan olan bilir...
— Bildim öğretmenim, bildim
Babam değil saraylar kuran
Kazım'ın, Şafak'ın babası değil,
Biri temizlikçi belediyede
Biri yapı işçisi, yoksul mu yoksul.
Biraz toprak * * *
— Şimdi bahar tavıdır tohumun.
Hasan öğretmen ekmiş
Sürgüne durmuş tohum.
— Ben menengiçleri
Dağlarda biter sanırdım.
* * *
Canlar kurbanın olsun
Ağıt yok diyorlar
Biraz var gibi, bu nice ölüm?
tabutun gider, binlerce el üstünde
Ve binlerce el uzanır
Bayrağın kaldırmaya, imrenirim
Bu değil mi yaşamak dediğin?

ZEKİ OĞUZ (Konya)

Konumuz Çocuk Yılı

Bir çocuk büyür masalımızda
Anlatır çaresizliğini dövünüşünde
Toplar taşları irili ufaklı
Atar düşünde.
* * *
Bir çocuk büyük masalımızda
Ağanın hilesi apaçık gülüşünde
Kapmıştır çocuğun ekmeğini
İnsan görünüşünde.
* * *
Bir çocuk büyür masalımızda
Gizler acılarını gülüşünde
Bilenmiş bir bıçak gibidir artık
Büyüyüşünde.
* * *
Bir çocuk büyür masalımızda
Bir çocuk sezinler sancısını
Bütün doktorlar teşhiste noksan kalır
Bir masal keser sancısını.
* * *
Bir çocuk büyür masalımızda
Takmıştır düzen kancasını
Geçinmek ölümle eş anlamdadır
Çekemez buncasını.
* * *
Bir çocuk büyür masalımızda
Toplar gücünün olancasını
Elverin bre dünyamın çocukları
Kuralım düzenin insancasını.

AHMET TURAN KUT
(Serik-Antalya)

SEVMEK

Sevmek,
canlı, cansız
varolan herşeyi
gönlünce
sevmek,
ağaçları
fidan üzerine yükselmiş
kötülükten uzak
tomurcuk gülleri,
bağrında milyarları besleyen
yılgınlık nedir bilmeyen
hoş kokulu toprağı
sevmek.

Sevmek
güzel olan
herşeyi sevmek
yaşama mücadelesi veren
cansız, güçsüz
ölüme meydan okuyan
gecekondu kadınlarının
karnındaki çocukları
yarının bilinçli çocuklarını
sevmek.

sevmek,
sade, saf,
hileden uzak
yabancı
emperyalist güçlere
meyil vermeyen,
öz yapısından güç alan
hoş sohbetli
mert konuşmaları
sevmek

sevmek,
güzel olan her şeyi
sevmek,
arındırılmış,
barındırılmış,
dost, sevgi yüklü
yeni bir dünyayı
sonuna kadar
sevdirmek,
sevmek

MUSTAFA SARITAŞ
(Tarsus)

TV'de HABER YORUM MAGAZİN

21.30

TV' de Sinema

Bir zamanların ünlü artisti Ava Gardner yıllar önce sinemayı bıraktı.

BROWANİ KAVŞAĞI

Yönetmen: George Cukor
Oyuncular: Ava Gardner, Stewart Granger, Billi Travers
Yapım yılı: 1956

1947'lerde İngilizlerin Hindistan'dan çekilmesi sırasında pasif direnme hareketi, Kongre Partisinin diğer grupların iktidar kavgaları içinde İngiliz babasıyla, Hintli annesinin arasında kalan ve iki karşıt güç arasında yerini bulmaya çabalayan bir kızın hikayesi. Filmin dış şahneleri Pakistan da çekilmişti

Bir "Ava Gardner"li film olarak izlenebilir.

«BEREKETLİ TOPRAKLAR»IN YAZARI ORHAN KEMAL ANILACAK

20.55

10 yıl önce yitirdiğimiz büyük romancı Orhan Kemal'i ölüm yıldönümü dolayısıyla TV'de 30 dakikalık bir programla yakınlarının anıları, eserlerinin tanıtımı, kendi ağzından İstanbul'da yaşadığı dönem, sanat anlayışı kişiliğiyle tanıma fırsatını bulacağız.

TV Kültür Şubesi yapımcılarından Bülbün Gökçe'nin hazırladığı programda yazarın Cemile, Dünyaevi romanlarında anlattığı Adana yıllarını karısı Nuriye Öğütçü'nün ağzından dinleyebileceğiz. Fikret Otyam yazarın İstanbul yaşantısını ve sanatında kahvehanelerin önemini Nurer Uğurlu ile birlikte anlatacak. Oğlunun sünnet düğününde cebinde bir gazoz parası bulunmayan yazarın, oğluyla aynı paltoyu paylaşan büyük romancının yetiştiği toprakları anlatan romanı "Bereketli Topraklar Üzerinde"yi, "Gurbet Kuşları"nı, '72. Koğuş"unu Fethi Naci tanıtacak. Tiyatroya ve sinemaya uyarlanan bu eserlerden parçaların da gösterileceği programda geçtiğimiz aylarda sinemaya uyarlanan "Bereketli Topraklar filminden de bir bölüm yer alacak.

Yaşamında değeri bilinmeyen yazarımızın hiç olmazsa ölüm yıldönümü dolayısıyla hazırlanan 30 dakikalık bir programda kısıtlama ya da sansür uygulanmamasını ümit ederek bekliyoruz.

Yaşadığını yazan ve yazdığı gibi yaşayan yazarımız Orhan Kemal

Televizyonda bugün

17.00	HABERLER	18.05	SINAVA DOĞRU	20.50	SAZ ESERLERI
17.05	AKŞAMA DOĞRU	19.30	STÜDYO 1	20.55	KÜLTÜR PROGRAMI
18.00	HABERLER	19.50	UYKUDAN ÖNCE	21.30	TV'DE SİNEMA
		20.00	HABERLER	22.30	HABERLER

MEHMET SEYDA/Roman — ÜŞÜTÜKLER 64

Şu dünyada değişim ve gelişim duruyor mu?

Şimdiyse, konuklarla birlikte yer ve içer gibi yapıyorlar, sirke şarabını yudumladıklarında gözlerini süzerek, dudaklarını büzerek: *"Allah inandırsın şarap gayet leziz!"* diyorlardı.

Şu dünyada değişim ve gelişim duruyor mu? Durmadığının bir başka kanıtı da şu ki; Evliya Çelebi zamanından bu yana, İttil kabilesi birtakım belirgin özellikler daha kazanmış, yeryüzünün öbür Tanrı kullarından adamakıllı ayrılmış durumda idi. En kıytırığından en yetkilisine, bebeğinden dedesine, yedisinden yetmişine, kabile halkının hiçbiri *"Allah inandırsın!"* demeden söze başlamamakta idi. Ülkeyi kalubeladan önceki çağlarda fetheden, en sulak yerlere ısırgan otları ve devetabanları diken, kupkuru Arabistan çölünü Arabistan'a çeviren, yurdu örümcek ağlarıyla ören, yabancı ülkelerden *"hatır bonosu"* imzalayıp her çeşit kamyonet ve kaptıkaçtı getiren, böylece eşek soyunun tükenmesine yol açan Şah Serkeş'in, en kalabalık alana gökyüzünü delen bir yontusu dikilmişti. Bu anıtsal yontunun çevresinde geceleri mum yakılır, *"mum söndü"* yapılır, fala bakılırdı. Çoğun yıldız falına bakan, trahomla iki gözden olduktan sonra bu göreve atanan bakıcıların bakır taslarına metelikler atılırdı. Ölüm ve doğum günlerinde, pek öfkeli ve pek neşeli olduğu günlerin de anısı hesaba katılırsa, Şah Serkeş'in yontusunun ayakları dibinde gün aşırı törenler yapılır, kurbanlar kesilirdi. Bir kurbağa kesenin bir kez, bir düşman öldürenin iki kez, bir yılan kuyruğuna basanın üç kez, bir çiyan ezenin dört kez, bir karpuz kabuğuna basanın ayağının kaymasıyla sonsuz kez cennete gideceğine inanılırdı.

Yasak Han dahi harem-i hümayunu yanına alarak bu bakım, kesim, basım törenlerine katılırdı.

Babaları belli olmayan çocukların babalarını tanımaları için yeni bir töre geliştirilmiş ve ülke çapında tutmuştu. Artık çocuklar baba adaylarına elma ile vurmuyorlar, ona kazık atıyorlardı. Kazık adamların hangisine denk gelirse baba o idi. Bundan sonra *"Yandım!"* diyerek evledını bağrına basmakta, karısının ve çocuğunun değişmez tutsağı olduğunu belgelemek için çadırın kapısına şapkasını asmakta idi.

ARAŞTIRMALARIN BAŞLAMASI:

Şanı ve şöhreti cihanı tutmuş olan Sorumlu Pehlivan daha sirke şarabının kırk ikinci tasında idi ki, sıkıştığını ileri sürüp, sağı solu kolaçan etmek niyetiyle atlas çadırdan dışarı sıvıştı.

Arkasından Serdar-ı Ekrem Tahsin Ağa seslenip *"Allah inandırsın Leydi Gönülalma, daha su dökecek kadar içmediniz. Şunun şurasında ne içtiniz?"* dedi ise de, sesini yetiştiremedi.

Eflake ser çekmiş çadırlı sarayın her kapısında iki nöbetçi duruyor, bunlar Yasak Han'ın yasaklarına aykırı olarak içeri girmek, dışarı çıkmak ve aç karınlarını doyurmak isteyecekleri ortalarından ikiye biçmek üzere, palalarını ve cembiyelerini çekmiş parlatmış bulunuyorlardı.

Sorumlu Pehlivan Hırtoğlan, nam-ı diğeri ile Cılk Kamber ise kadın kılığında olduğundan, her kapalı kapıdan babasının, babasının değilse bile kocasının evine dalar gibi rahat rahat dalmakta idi. Yalnız ve sadece, bazı çapkın ve arsız saray koruyucusu askerin bileğine yapışıp kendisini halvete çekmesiyle, bazı odalarda ne yapacağını ne diyeceğini bilememekte, bazı odalarda ister istemez oyalanıp kalmakta idi.

İşte, Hırtoğlan kılığına bürünmüş olan Leydi Gönülalma, Yasak Han ile ufaktan ufağa kırıştırıp, suratı gülmez, saçları dökülmez sert huylu Han'ı utandırıp renkten renge boyarken, Leydi Gönülalma kılığındaki Hırtoğlan'da, yitirilmiş eşeklerin bağlandıkları ahırın nasıl bir ahır, onlara yemleri ile sularını verenlerin nasıl kişiler olduğunu anlamaya çalışmakta idi. Bir dönemeçte, perde arkasından önüne çıkıveren, kendisine Leydi mi, Seydi mi diyeceğini kestiremeyen saray kadınlarına çimdik basmaktan geri kalmamış, lakin bunların sürü sepet arkasına takıldıklarını görmekle, bu işi sürdürmekte, ileri götürmekten hemen caymıştı.

(DEVAM EDECEK)

Aydınlık
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

İlya Dzhirkvelov, uzun yıllar KGB'nin Türkiye ve İran uzmanı olarak çalıştı

İNGİLTEREYE İLTİCA EDEN KGB AJANININ İTİRAFLARI

YABANCI ÜLKELERDEKİ TASS MUHABİRLERİNİN ÇOĞU KGB AJANI

53 yaşındaki KGB ajanı İlya Dzhirkvelov, casusluk faaliyetleri hakkındaki bilgileri "The Times" muhabirine anlatırken.

● Sovyet ajanına göre, Moskova bir yandan Afrika ülkelerini ekonomik serüvenlere iterken, bir yandan da bu ülkelerde komplolar düzenliyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

NİSAN ayı içinde Sovyet İstihbarat Örgütü KGB'nin Türkiye ve İran uzmanlarından İlya Dzhirkvelov İngiltere'ye sığındı. 1956'ya kadar doğrudan KGB subayı olarak çalışan İlya, daha sonra resmi TASS ajansının muhabiri olarak Türkiye, Zanzibar ve Sudan'da görev yaptı. Son olarak İsviçre'nin Cenevre kentindeki Dünya Sağlık Örgütünde (WHO) görev alan İlya, burada da casusluk faaliyetlerini sürdürdü.

34 yıldır Parti üyesi olan İlya, zamanında NKVD adını taşıyan Sovyet İstihbarat Örgütüne 1944 yılında girmiş. 17 yaşındaki İlya ilk kez İkinci Dünya Savaşında Nazilerle birlikte savaşan Kırım Tatarlarının Sibirya ve Orta Asya'ya sürülmesi operasyonunda görev almış.

İlya daha sonra 1945'teki Yalta Konferansında muhafızlık yapıyor. O sıralar Stalin'i, "herşeyden üstün, güneşten de büyük. Çardan da güçlü" birisi olarak gördüğünü söylüyor.

Bu arada 1947'de Nazi işbirlikçilerini ayırtetmek amacıyla Romanya'ya gönderiliyor. Burada Romenleri Sovyet subaylarına karşı düşmanca bir tutum içinde buluyor.

İlya daha sonra KGB'nin yabancı ülkelerde istihbarat ve karşı-istihbarat işleriyle uğraşan dairesinde çalışmaya başlıyor. Burada Türkiye ve İran uzmanı oluyor. Bu ülkelerde gizli görevler alıyor ve Sovyet yanlılarının yıkıcı faaliyetlere girişmelerine yardımcı oluyor.

Ailesiyle birlikte İngiltere'ye gelen İlya'nın İngiliz Televizyonunda Türkiye konusunda anlattıkları basında yayınlanmıştı.

Bu yayınımızda eski Sovyet casusunun İngiltere'de çıkan "The Times" gazetesine verdiği demeçlerde üzerinde durduğu çeşitli konuları aktaracağız.

● ● ● ●

● "Moskova'nın yabancı ülkelere yolladığı gazeteciler iki çeşit: Bir kısmı "saf' gazeteci, diğerleri ise gazeteci kılığında KGB ajanları"

İki çeşit gazeteci

İLYA Dzhirkvelov'a göre Moskova'nın yabancı ülkelere yolladığı gazeteciler iki çeşit. Bir kısmı "saf" gazeteci, diğerleri ise gazeteci kılığında KGB ajanları. "Saf" gazeteciler haberleri TASS merkezine yolluyor. Merkez de bu haberleri işine geldiği biçime sokuyor.

KGB'li gazetecilerin ise kendilerine özgü kanalları var. Fakat son tahlilde her ikisi de aynı kapıya çıkıyor. Çünkü hepsi de Sovyet dış siyasetinin bir parçası olarak faaliyet gösteriyor. İlya, "Bir Sovyet gazetecisi KGB ile doğrudan çalışmasa da siyasi istihbarat toplayan bir ajandır." diyor.

Sovyet yayın organlarına ulaşan haberlerin süzgeçten geçmesine rağmen, yetkililere daha gerçeğe yakın haberler ulaştırılıyor. Yine de yetkililer, olayların kendi görüşlerini güçlendirecek biçimde "yorumlanması"ndan hoşlanıyor. Gazeteciler de çoğu zaman üstlerini hoşnut etmekten geri durmuyorlar.

Gazeteci olarak yaklaşma

İLYA, "The Times" gazetesine Sudan ve Tanzanya'daki faaliyetlerini anlatırken, özellikle Moskova'ya yakınlık gösteren hükümet üyelerine yanaştığını söylüyor. İlya sözlerini şöyle sürdürüyor: "İleri gelen şahsiyetleri tanımam, kuvvet dengesini saptamam gerekiyordu. Bir gazeteci olarak, bir KGB ajanının soramayacağı soruları sorabiliyordum" İlya, Sudan'ın başkenti Hartum'da iken her sabah saat 9.00'da bir KGB ajanıyla toplantı yaptığını ve Sudanlı şahsiyetlerle yaptığı konuşmaları aktardığını söylüyor.

Sudan'da Moskova yanlılarının darbe girişiminin başarısızlığa uğraması üzerine İlya bu ülkeden sessiz sedasız ayrılıyordu. Daha sonra 1975'te TASS muhabiri olarak Zambiya'ya gitmek istediğinde, Devlet Başkanı Kaunda'nın "vetosu" ile karşılaşıyor. Bunun üzerine 1977'de Cenevre'deki görevine atanıyor.

Zanzibar'daki faaliyetler

İLYA, Sovyetlerin Afrika'daki faaliyetlerini anlatırken, Şimdi Tanzanya'nın bir parçası haline gelen Zanzibar'a özel bir önem verildiğini belirtiyor. 1964'deki Zanzibar devrimiyle başa gelen Devlet Başkanı Abaid Karume'nin Batıya karşı tutumu Sovyet yönetiminin ilgisini çekiyor. Zanzibar'daki Sovyet danışmanlarının sayısı kısa zamanda 400'e ulaşıyor.

Ancak bir süre sonra Sovyet yöneticileri, Zanzibar'daki etkilerinin, yaptıkları ekonomik yardıma oranla çok az olduğunu görüyorlar. Çünkü Karume bir yandan, Tanzanya Devlet Başkanı Nyerere'nin birleşme çağrılarına olumlu bir tutum alırken, Sovyet-Çin anlaşmazlığında da Çinlileri destekleyen bir tutum içine giriyor.

Bu arada İlya, Moskova'nın Zanzibar ekonomisine verdiği zararları gösteren şu tipik bir örnekten söz ediyor:

Rus danışmanları Başkan Karume'ye sadece karanfile dayanan Zanzibar ekonomisinin çeşitlendirilmesini önerirler. Zanzibar bir ada olduğundan danışmanlar Tuna balığı işleyen bir tesisin kurulmasını istediler. Ne var ki sonradan, Rusların vereceği gemilerin Tuna avı için yavaş oldukları ve avlanmada kullanılan gereçlerin Japonya'dan satın alınması gerektiği ortaya çıkar. Varın bu önerinin Zanzibar'a neye malolduğunu siz düşünün.

Somali'de olanlar

SOVYETLERİN Doğu Afrika'da ekonomik serüvenlerine başka bir örnek de Somali'den.

İlya 1969'da Moğadişu'daki Sovyet Büyükelçisinden Rusların muazzam bir süt ürünleri tesisi inşasına giriştiklerini öğrenir. Tesisin yapılacağı yerin yakınlarında ineklerin otladığı görülmüştür. Tesis çok yüksek bir fiyata tamamlanır. Ancak civarda sağılacak inek kalmamıştır. Sovyet danışmanları Somalili hayvan yetiştiricilerin göçebe olduklarını dikkate almamışlardır

Tanzanya'da casusluk

İLYA eski ajanlık günlerinden sözederken, Tanzanya'daki Sovyet casusluk faaliyetlerine de değiniyor.

1970'de hükümeti devirmeyi planlamak suçuyla bir grup Tanzanyalı yargılanır. Sovyetlerin bazı komplocularla ilişkisi bulunduğu yolunda spekülasyonlar vardır. Şimdi İlya bu söylentilerin doğru olduğunu söylüyor ve Dar Es Salam'daki Sovyet yetkililerinin bunun açığa çıkmasından kaygı duyduklarını belirtiyorlar. İlya'ya göre, bazı sanıkların Moskova ile "yakın ilişkileri" vardı.

İlya duruşmaların çoğunu izliyor ve durumu Sovyet Eiçiliğine bildiriyor. Bu arada açığa çıkarız korkusuyla bir grup KGB ajanı sessizce Tanzanya'yı terk ediyor.

Sudan'da darbe girişimi

ÖTE yandan, 1971 Temmuzunda Sovyet yetkilileri durumu yanlış değerlendirip Sudan'da bir darbe yapmaları için beşinci kollarına emir verince, Sudan'la ilişkiler iyice bozuluyor. TASS muhabiri görüntüsü altında bir yıl daha Sudan'da kalan İlya, darbe girişiminin bastırılmasını halkın sevinçle karşılamasını: "ilerici güçlerin bir zaferi" olarak vermek zorunda kalıyor. Ajanlığın cilveleri işte.

İlya, Sovyetlerin Afrika'ya milyonlarca ruble döktüğünü, Gana'nın bir ara KGB'nin Afrika'daki esas üssü olduğunu, fakat bu ülkeden bir sonuç alınamadığını, Zambiya'nın ise Sovyet yardımından hoşlanmadığını belirtiyor. İlya bu arada Sovyetlerin Uganda'da İdi Amin'i destekleyerek bir hata daha yaptığını ifade ediyor. Moskova İdi Amin'e bol miktarda silah ve gereç veriyor.

(Devam edecek)

ULUSLARARASI AF ORGÜTÜ'NÜN SOVYETLER BİRLİĞİ'NDEKİ SİYASİ TUTUKLULARLA İLGİLİ RAPORU

SSCB: Milletler hapishanesi

1

● Siyasileri savunan avukatlar, Avukatlar Birliğinden atılıyor

Moskova yöneticileri, çıkardıkları yasaları bile çiğniyor

MERKEZİ Londra'da bulunan Uluslararasa Af Örgütünün "Sovyetler Birliği'ndeki Siyasi Tutuklular: Bunlara Yapılan Muamele ve Durumları" başlıklı bir rapor yayınladığını daha önce duyurmuştuk.

Af Örgütü, Sovyetler Birliği'ndeki siyasi tutuklularla ilgili ilk raporunu 1975'de yayınlamıştı. Şimdi 1979 ortasında hazırlandığı belirtilen ikinci raporla ilk rapor arasındaki dönemde 400 kişinin daha düşüncelerinden dolayı tutuklandığı açıklanırken, özellikle son aylarda tutuklananların sayısının ise 100'ü bulduğuna işaret ediliyor.

Rapor 7 bölümden oluşuyor: (1) Sovyet Hukuku ve Siyasi Tutuklular, (2)Tutuklama, Mahkeme ve Cezalandırma, (3)Islah Edici Çalışma Yönetmeliği, (4)Tutukluların Barındırılması, (5)Tutukluların Islahı, (6)Tutuklular ile İdare arasındaki ilişkiler, (7)Akıl Hastanelerinde Zorla Tutma.

Mordovia'daki ZKKH 385/19 rümuzlu çalışma kampı

1- Sovyet hukuku ve siyasi tutuklular

RAPORUN bu bölümünde SSCB kanunları ve anayasası inceleniyor. Bu bölüm uygulamaların yazılı metinlerle nasıl çeliştiğini açığa çıkarıyor. İşte bir örnek:

"Sergei Kovalyov, Leonid Plyushch un davasını çevreye duyurmak için tutuklanan birkaç Sovyet vatandaşından biridir. Plyushch, 'Sovyet aleyhtarı ajitasyon ve propaganda' yaptığı için tutuklandıktan sonra 1973-1976 arası özel bir akıl hastanesinde tutulan Ukraynalı bir sibernetik uzmanıdır. Kovalyov'un davasının başladığı 1975 Aralık ayında dahi, Plyushch'un gerçek tıbbi nedenlerden dolayı değil de, insan hakları konusunda samizdat(sansürden geçmemiş yayın) yazdığı için akıl hastanesine kapatıldığına, ayrıca burada verilen ilaçlarla sağlığının bozulduğuna dair elde yeterli kanıt bulunuyordu. Plyushch en sonunda kitlesel uluslararası bir kampanya sonucu 1976 Ocağında serbest bırakıldı. Resmi Sovyet yayın organları, Plyushch'un serbest bırakılmadan az önce akli hastalığının 'iyileştiğini' bildirmişti. Oysa gerek Plyushch'un kendisinin ve ailesinin anlattıkları, gerekse serbest kalır kalmaz onu muayene eden birkaç ülkeden gelme ruh doktorları, Plyushch konusundaki iddiaları doğruladılar."

"Yine de Plyushch'un serbest bırakılmasından birkaç hafta önce, 1975 Aralığında Kovalyov 'Sovyet aleyhtarı ajitasyon ve propaganda'dan dolayı yargılandı. Başlıca iddialardan biri de Plyushch'a kötü davranıldığı yolundaki şikayetleriydi. 'İftira' iddiasıyla yetkililer tanık olarak bir kadın doktoru getirdiler. Adı Lyubarskaya olan bu doktor, Plyushch'un yatırıldığı özel akıl hastanesinde koğuş sorumlusuydu. Dr.Lyubarskaya, mahkemede Plyushch'a akıl hastası olduğu yolunda doğru bir teşhis konduğunu söyledi. Kadın doktor, Plyushch un durumunun 'rahat' olduğunu, verilen ilaçların 'yan etki' yapmadığını ve Plyushch'un şikayette bulunmadığını söyledi. Mahkemenin gayri-resmi zabıtlarından Dr.Lyubarskaya'nın Kovalyov'un sorduğu birçok soruya cevap vermediği, hakimin de buna imkan tanımadığı açıkça görülüyor. Hakim, Plyushch'un karısının da tanık olarak dinlenilmesi isteğini geri çevirdi."

İnançlarından dolayı hapsedilmiş olan A.Koplik hücresinde.

Uluslararası Af Örgütünün raporunda "iftira" iddiasıyla tutuklanan Sibiryalı müze işçisi P.Bashkirov'un, Alman asıllı H.Reimer ve L.Furman'ın, kadın şair Y.Okulova'nın davaları anlatılıyor. Ayrıca gerek arkadaşlarına gerekse yöneticilere yazdıkları mektuplar yüzünden mevcut Sovyet yasalarına rağmen cezalandırılan Kırım Tatarlarının sözcüsü Mustafa Cemilev'in, Ermeni P.Airikian'ın, Rus işçi N.Shatalov'un, yine işçi Y.Buzinnikov'un başına gelenler anlatılıyor.

Öte yandan Sovyet kanunlarına göre yasal olmasına rağmen örgüt kurdukları için yargılanan kimselerin adları da raporda yer alıyor. Bu örgütler arasında, Helsinki Anlaşmasının uygulanmasını ya da akıl hastanelerinde yapılanları denetleyen gruplar, "SSCB'deki Özgür İşçi Sendikaları Birliği" ve "Özgür Meslekler-arası İşçi Sendikaları" bulunuyor.

Syktyvkar Çalışma Kampının genel görüntüsü

Kırımlı Tatarların sözcüsü Mustafa Cemilev, sağda üstte

● Hapse atılan siyasiler dövülüyor, adi suçluların tehdidine uğruyor

2- tutuklama, mahkeme ve cezalandırma

SSCB'de 9 aylık sınıra rağmen siyasiler mahkemeye çıkmak için bir yılı aşkın bir süre özel hapishanelerde tutuluyorlar. Soruşturma safhasında mahkumların birbirleriyle görüşmeleri, günışığına çıkmaları, ailelerini ve avukatlarını görmeleri engelleniyor. Bu arada dayak, zorbalık bu hapishanelerde kol geziyor.

Moskovalı bir mühendis olan A. Bolonkin'in başına gelenler çok tipik Bolonkin, Sovyet makamlarına yazdığı şikayet mektubunda, Ulan-Ude'deki soruşturma hapishanesinde adi suçlu hücre arkadaşının kendisini dövdüğünü ve ırzına geçmekle tehdit ettiğini, ayrıca suçunu itiraf etmesini istediğini belirtiyor. Başına gelenler hakkında ayrıntılı bilgi veren Bolonkin, hücre arkadaşının hapishane makamlarıyla işbirliği içinde böyle davrandığını açıklıyor. Yine de sonunda Bolonkin 3 yıl hapse mahkum ediliyor.

Öte yandan savunma avukatlarının durumu da çok kötü. Hele avukatlar sanıkları gerçekten savunmaya kalkarlarsa. Muhalifleri savunduğu için başına gelmedik kalmayan avukatların başında B.A.Zolotukhin var. 1968 de Moskova'da A.Ginsburg'u savunuyor. Fakat mahkemeden 5 ay sonra Zolotukhin Partiden, Avukatlar Birliği Başkanlık Kurulundan, en sonunda da Avukatlar Birliğinden atılıyor. Neden: Ginsburg'u savunurken sözde "Partiye karşı, Sovyetlere karşı bir çizgi izlemiş" olması!

Sovyet muhalifi Şaransky'i savunması istenen Bayan Kaminskaya'nın öyküsü daha karışık. Daha önce Cemilev'i savunmuş olan Kaminskaya'nın Şaransky'i savunmasına Sovyet gizli servisi KGB izin vermez. Ardından bayan avukat 17 yıl hizmet ettiği Avukatlar Birliğinden çıkarılır. Daha sonra oturduğu evden çıkarılır ve kocası işten atılır. Evleri aranır. En sonunda da karı-koca SSCB dışına sürgüne zorlanır.

(Devam edecek)